

PUUMALAN KUNTA

TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITELMA 2016-2018

Puumala

Sisällys

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN TAUSTAA.....	5
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE.....	6
KUNTATALOUS.....	8
ALUEELLISET NÄKYMÄT	12
PUUMALAN KUNNAN NYKYTILA JA NÄKYMÄT.....	14
YLEISTÄ	14
KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	19
PUUMALAN KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE	19
TALouden OLETETTU KEHITYS 2015–2018	23
TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN PERUSTELUT	23
VUODEN 2016 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE	24
KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	26
KUNTASTRATEGIA.....	27
KÄRKITAVOITTEET.....	30
TALOUSARVIOLASKELMAT.....	33
TALOUSSUUNNITELMA 2016-2018	40
KÄYTTÖTALOUSOSA	44
HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA	44
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	45
KUNNANVALTUUSTO.....	45
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	46
KUNNANHALLITUS.....	47
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT.....	48
MATKAILU- JA KULTTUURIPALVELUT	49
ELINKEINOPALVELUT	49
MAASEUTUPALVELUT.....	50
PERUSPALVELUJEN TOIMIALA	50
PERUSPALVELULAUTAKUNTA.....	51
SOSIAALITYÖ	51
VANHUSTYÖ	53
TERVEYSPALVELUT.....	54

OPETUSPALVELUT.....	55
NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	56
AIKUISKOULUTUSPALVELUT	57
KIRJASTOPALVELUT	58
TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA.....	59
TEKNINEN LAUTAKUNTA	59
YHDYSKUNTAPALVELUT	60
PELASTUSPALVELUT	61
KIIINTEISTÖPALVELUT.....	61
YMPÄRISTÖVALVONTA.....	62
KAAVOITUS	63
MAA- JA METSÄTILAT	64
ASUMISPALVELUT.....	64
RUOKAPALVELUT.....	65
INVESTOINTIOSA.....	66
POISTOSUUNNITELMA.....	73

TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN TAUSTAA

Kuntalain (410/2015) 110 § mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijää-

mä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Vuonna 2015 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 0,2 %. Alustavien tietojen mukaan vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon aikana talous ei ole kasvanut viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Ennusteessa oletetaan hyvin maltillista suhdanteiden paranemista vuoden 2015 viimeisellä vuosipuoliskolla. Tavaroiden ja palvelujen vienti kasvaa 0,9 % ja vastaavasti tuonti laskee 0,2 %. Nettoviennin kontribuutio on siis hivenen positiivinen. Viennin hitaan kasvun taustalla ovat etupäässä Suomen heikko kustannuskilpailukyky ja heikentynyt vientikysyntä. Kotimaisista kysyntäeristä yksityinen kulutus on ainoa, joka tänä vuonna lisääntyy.

Heikentyvästä työllisyystilanteesta huolimatta kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat prosentilla ja koska kuluttajahinnat laskevat tänä vuonna 0,1 %, niin myös yksityinen kulutus lisääntyy prosentin. Yksityisten investointien kohdalla kasvua on ainoastaan maa- ja vesirakennusinvestoinneissa. Sen sijaan kone- ja laiteinvestoinnit eivät enää supistu tänä vuonna. T&K-investoinnit vähenevät noin viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Yksityiset investoinnit alenevät neljättä vuotta peräkkäin ja kuluvana vuonna ne supistuvat 2 %. Teollisuustuotannon lasku jatkuu jo viidettä vuotta peräkkäin ja palvelutuotanto lisääntyy 0,6 %. Teollisuustuotannon taso tulee olemaan v. 2017 noin neljänneksen alemmalla tasolla kuin kymmenen vuotta sitten.

Työllisyyskehitys on ollut alkuvuodesta heikkoa. Työllisten määrä arvioidaan 0,7 % edellisvuotta alemmaksi ja työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi ennustetaan 9,6 %. Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrän nopea nousu. Ansiotaso nousee ennusteperiodin aikana hitaasti. Kuluvana vuonna ansiotasoindeksi nousee 1,1 % ja seuraavina kahtena vuotena ansiotason ennustetaan nousevan 1,2 %.

Vuoden 2016 kasvuksi ennustetaan 1,3 %. Kasvun taustalla on hyvin pitkälti investointien suotuisa kehitys. Tehdasteollisuuden rakennusinvestoinnit lisääntyvät ensi vuonna merkittävästi johtuen jo päätetyistä hankkeista. Myös kone- ja laiteinvestoinnit lisääntyvät ja siten yksityisten investointien ennustetaan lisääntyvän yli 6 %. Investointien ennustaminen on kuitenkin useastakin syystä hankalaa ja niiden ajoittumiseen liittyy riskitekiäjiä. Osittain tästä syytä vuoden 2016 kasvunusteeeseen liittyy alasuuntainen riski.

Nettoviennin vaikutus talouskasvuun kääntyy negatiiviseksi. Huolimatta viennin asteittaisesta noususta tuonti lisääntyy vientiä enemmän johtuen kotimaisen kysynnän virkoamisesta. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu hieman kuluvasta vuodesta johtuen vaatimattomasta reaalitytulojen kehityksestä. Teollisuustuotannon ennustetaan lisääntyvän 2½ %, mutta kasvuvauhti on historiaan nähden erittäin vaatimatonta ja lähtötaso matala. Teollisuustuotannon vanavedessä palveluiden tuotanto kasvaa vajaan prosentin. Työmarkkinoilla työllisten lukumäärä kääntyy hienoiseen nousuun suhdannetilanteen lievän kohene-
misen myötä. Työllisyysaste paranee 0,3 prosentilla ja työttömyysasteeksi ennustetaan 9,4 %. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy, mutta pysyy maltillisena ollen noin prosentin.

Vuoden 2017 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %. Kotimainen kysyntä on talouskasvun taustalla, sillä nettoviennin vaikutus jää edelleen negatiiviseksi. Ennustekuvan mukaan vuosien 2015–2017 kumulatiivinen kasvu jää vain 2,5 prosenttiin ja BKT:n määrä jää yhä 3,6 % pienemmäksi kuin v. 2008. Suomen taloudellinen tilanne on siis edelleen hyvin heikko ja suurien haasteiden edessä. Ennustehorisontin aikana Suomen talous kasvaa hiukan potentiaalista tuotantoa nopeammin, joten negatiivinen tuotantokuilu supistuu.

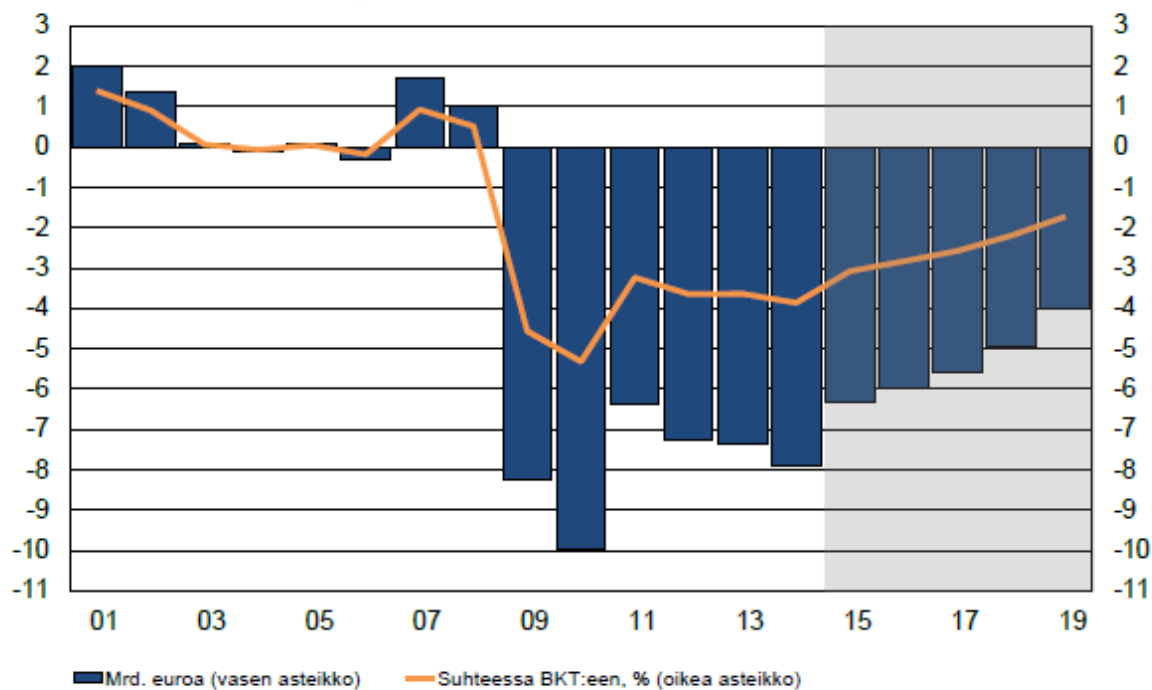
Kuluvalla vuosikymmenellä Suomen julkinen talous on muuttunut pysyvästi alijäämäiseksi pitkittyneen heikon suhdannetilanteen sekä pidempi-aikaisten rakenneongelmien vuoksi. Viime vuonna alijäämä ylitti jo 3 prosentin viitearvon. Julki-

nen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka, joskin mittavat sopeutustoimet pienentävät sitä. **Lähde: VM, Taloudellinen katsaus syksy 2015.**

Keskeiset ennusteluvut

	2014 mrd. euroa	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	205	-1,4	-1,1	-0,4	0,2	1,3	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	79	1,6	0,0	0,0	-0,2	3,4	3,5
Kokonaistarjonta	285	-0,6	-0,8	-0,3	0,1	1,9	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	78	1,2	1,1	-0,7	0,9	3,0	3,3
Kulutus	165	0,4	0,0	0,3	0,8	0,5	0,6
yksityinen	114	0,3	-0,3	0,5	1,0	0,8	0,8
julkinen	51	0,5	0,8	-0,2	0,2	-0,2	0,3
Investoinnit	42	-2,2	-5,2	-3,3	-1,3	5,4	4,2
yksityiset	33	-3,2	-7,1	-3,9	-2,0	6,4	5,3
julkiset	8	2,6	3,5	-0,9	1,4	1,6	-0,3
Kokonaiskysyntä	285	-0,6	-0,5	-0,2	-0,2	1,9	2,0
kotimainen kysyntä	208	-1,2	-1,1	0,0	-0,6	1,4	1,4

Valtion rahoitusjäämä

Lähde: Tilastokeskus, VM

KUNTATALOUS

Kuntien ja kuntayhtymien ennakollisten tilinpää-töstietojen mukaan kuntatalouden yhteenlasket-tu vuosikate oli 2,9 mrd. euroa vuonna 2014. Vuosikate vahvistui noin 180 milj. euroa edellis-vuodesta. Kunnissa vuosikate kattoi poistoista 107 prosenttia ja kuntayhtymissä 116 prosenttia. Taloustilanteen kiristyessä kunnat ja kuntayhty-mät ovat sopeuttaneet monin tavoin toimintaan-sa niukentuneisiin taloudellisiin resursseihin. Vuonna 2014 kuntien henkilöstömenot laskivat 0,7 prosenttia ja palveluiden ostot kasvoivat vain 0,4 prosenttia. Näin käyttötalouden nettomenot (toimintakate) kasvoivat erittäin maltillisesti, vain 0,8 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna.

Kuntaverotusta on kuitenkin jouduttu edelleen kiristämään tulorahoituksen vahvistamiseksi. Vaikka 156 kuntaa korotti tuloveroprosenttia vuonna 2014, kunnallisveron tuotto kasvoi vain 1,3 prosenttia. Vuoden 2014 kasvun vähäisyyttä selittävät viime vuoden kertaluonteiset tekijät, jotka osaltaan heikensivät vuoden 2014 tilityksiä. Tämän lisäksi valtiontalouden tasa-painottamiseksi tehdyt kuntien peruspalvelujen valtionosuuden vähennykset ja opetus- ja kult-tuuriministeriön hallinnonalalla tehdyt valtion-apujen vähennykset jatkuivat.

Koko kuntatalouden kirjanpidollinen tulos oli selvästi positiivinen. Tämä johtuu suurelta osin kuntien liikelaitosten yhtiöittämisen myötä li-sääntyneistä satunnaisista tuloista. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos lähes viisinker-taistui vuonna 2014 edellisvuoteen verrattuna. Satunnaisten tuottojen määrä oli noin 2,0 mrd. euroa, edellisvuonna se oli noin 380 milj. euroa. Yhtiöittämisen vaikutus näkyy myös bruttoinves-tointien ja investointihyödykkeiden luovutustulo-jen aiempaa suurempana euromääränä. On kui-tenkin huomattava, että muutamien suurimpien

Toiminnan ja investointien rahavirran kehityksen perustella kuntien ja kuntayhtymien tulorahoitus

kaupunkien tekemät yhtiöittämiset muodostavat valtaosan edellä mainituista taloudellisista vaiku-tuksista.

Yhtiöittämisten johdosta kuntatalouden nettoin-vestoinnit laskivat tilinpäätöstiedoissa edellis-vuoden tasolta, mutta siltikään toiminnan raha-virta (vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulo-rahoituksen korjauserät) ei riittänyt koko kunta-talouden tasolla kattamaan 2,3 mrd. euron net-toinvestointikuluja. Vain 137 kunnan toiminnan rahavirta riitti nettoinvestointien kattamiseen. Kuntatalouden velkaantuminen jatkui kuitenkin edelleen voimakkaana. Vuonna 2014 useissa lii-ketoimintakaupoissa tytäryhtiöt rahoittivat omai-suuserien ostot emokunnista otetuilla lainoilla. Lainakanta kasvoi yli 1 mrd. euroa ja oli vuoden lopussa noin 16,5 mrd. euroa. Yli 100 000 asuk-kaan kuntien osuus lisäyksestä oli edelleen suurin edellisvuosien tapaan, noin puolet koko kuntien lainakannan kasvusta. Heikon talouden kuntien osalta toteutui selvä parannus vuoteen 2013 ver-rattuna. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli en-nakollisten tilinpäätöstietojen mukaan 10. Erityi-sen heikon talouden mukaiseen arviointimenette-lyyn tuli mukaan yksi uusi, joskin menettelyssä aiemminkin ollut, kunta.

Kuntatalousohjelmassa kuntatalouden vakautta arvioidaan tuloslaskelman tunnuslukujen lisäksi rahoituslaskelman tunnusluvun 'toiminnan ja investointien rahavirta' perusteella. Tarkoitukse-na on saada kattavampi käsitys kuntatalouden todellisesta rahoitusvakaudesta ja tulorahoituk-sen riittävydestä investointeihin keskipitkällä aikavälillä. Tunnusluku vastaa käsitteenä kuta-kuinkin kansantalouden tilinpidon nettoluotonan-toa, minkä pohjalta myös paikallishallinnolle julki-sen talouden suunnitelmassa asetetut tavoitteet määritellään.

ei ole viime vuosina riittänyt investointien rahoit-tamiseen. Tunnusluku oli edellisen kerran positii-

vinen vuonna 2006. Vuonna 2010 kuntataloudessa oltiin lähellä rahoituksellista tasapainoa, vain runsaat 300 milj. euroa miinuksella. Kahtena seuraavana vuonna tilanne heikkeni selvästi. Vuonna 2014 erityisesti kertaluonteisten yhtiöittämisten ja kuntien sopeutumistoimien ansiosta kuntatalouden rahoitustasapaino parani lähes 1 mrd. eurolla, mutta pysyi silti hieman negatiivisena.

Edellä kuvattu käyttötalouden tulovirran riittämättömyys investointien rahoitukseen sekä samanaikaisesti korkealla pysynyt investointitarve on johtanut kuntien lainakannan nopeaan kasvuun. Kuntien lainakanta on kasvanut vuodesta 2002 lähtien nopeasti lähes 2,5 -kertaiseksi ja se oli vuoden 2014 lopussa jo noin 8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vaikka kireä käyttötalous pohjimmiltaan selittää kuntien velkaantumista, kuntatalouden suoranaisten syömävelan määrä on kuitenkin ollut varsin vähäinen suhteessa kuntatalouden kokonaisvelkaan. Syömävelka on kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa.

Vuosina 2000–2014 syömävelkaa on otettu noin 600 milj. euroa, mikä on 5 prosenttia vuosien 2000–2014 lainakannan muutoksesta. Taloutemme on kärsinyt poikkeuksellisen pitkästä taantumasta. Bruttokansantuote on supistunut kolmena vuonna peräkkäin ja myös kuluvana vuonna talouskasvu on jäämässä hyvin hitaaksi. Talouden ongelmat alkoivat heikosta kansainvälisestä suhdanteesta, mutta rakenteelliset ongelmat ovat pitkittäneet taantumaa.

Viennin supistumisen taustalla on heikentynyt kustannuskilpailukyky sekä teollisuuden rakenne muutos, jonka myötä esimerkiksi elektroniikka-teollisuuden tuotanto on vähentynyt. Teollisuuden rakennemuutos on myös pahentanut työmarkkinoiden alueellisia ja ammatillisia yhteensopivuusongelmia. Viennin arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna vaimeasti ja investoinnit supistuvat edelleen. Työmarkkinatilanne heikkenee, ja erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais-työttömien ja rakennetyöttömien määrän kasvu.

Yksityinen kulutus on kuitenkin kasvanut selvästi alkuvuonna. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee muun muassa hintatason aleneminen.

Vuosina 2016–2019 talouden vuotuisen kasvun arvioidaan olevan keskimäärin 1,3 prosenttia. Suurin yksittäinen kasvua tukeva tekijä on yksityisten investointien elpyminen. Myös vienti elpyy, mutta kotimaisen kysynnän piristymisen myötä tuonti kasvaa lähivuosina jopa hieman vientiä nopeammin. Viennin kasvu jää edelleen maailmankaupan kasvua hitaammaksi ja vientiteollisuus menettää siten markkina-osuuksiaan maailmankaupasta. Työllisten määrä kääntyy jälleen nousuun, mutta työttömyysaste jää ohjelmakauden lopulla kahdeksan prosentin tuntumaan.

Pitkittynyt taantuma on heikentänyt voimakkaasti julkisen talouden tilaa. Julkiset suhdanneluonteiset, erityisesti työttömyyden kasvusta ja pitkittymisestä aiheutuneet, menot ovat kasvaneet nopeasti, samalla kun väestön ikärakenteen muutos on lisännyt ikäsidonnaisten terveydenhuolto- ja eläkemenojen kasvua. Tämä on johtanut julkisen talouden velkasuhteen nopeaan kasvuun. Hallitusohjelman sisältämät mittavat sopeutustoimet vahvistavat julkista taloutta ohjelmakaudella. Suorien menoleikkausten lisäksi julkisen velan kasvun hillitseminen pitkällä aikavälillä edellyttää rakenteellisten uudistusten, kuten sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen toteuttamista.

Kuntatalous pysyy lähivuodet kireänä. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketusta tuloksesta arvioidaan muodostuvan hieman alijäämäinen v. 2016. Investointeja pitää edelleen korkealla tasolla mm. korjausvelka, sairaalainvestoinnit sekä kasvukeskusten suuret investointihankkeet. Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy selvästi alijäämäisenä. Kuntataloutta vahvistavat sopeutustoimet hidastavat lainakannan kasvua, mutta eivät riitä kattamaan väestön ikärakenteen muutoksesta aiheutuvaa ikäsidonnaisten menojen kasvua. Kuntatalouden lainakannan arvioidaan nousevan 20 mrd. euroon v. 2016.

Kuntatalouden vakauden kannalta on tärkeää, että hallitusohjelmassa kaavaillut kuntataloutta vahvistavat toimet saadaan täsmennettyä ja toteutettua. Erityisesti rakenteellisten uudistusten toteuttaminen mm. sosiaali- ja terveydenhuollossa on olennaista, jotta tulevia menopaineita voidaan hillitä. Myös kuntien tulee jatkaa omia sopeutustoimia ja rakenteellisia uudistuksia.

Kuntatalouden makro-ohjausta on vahvistettu. Julkisen talouden suunnitelmassa hallitus on päättänyt kuntatalouden rahoitusasemataavoitteesta ja kuntatalouden menorajoitteesta vuosille 2016—2019.

Vuonna 2016 ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksiin nousua vastaava tarkistus, mikä vähentää myös kunnallisveron tuottoa. Tarkistus tehdään korottamalla valtion tuloveroasteikon tuloarajoja, perusvähennystä sekä työtulovähennystä. Pieni- ja keskituloisten verotusta kevennetään kasvattamalla työtulovähennystä. Yksityishenkilöiden korkeakouluille tekemät 850—500 000 euron suuruiset lahjoitukset säädetään vähennys-kelpoisiksi. Asuntolainan korkojen vähennys-oikeuden supistamista nopeutetaan. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti asuntolainan koroista vähennyskelpoinen osuus supistuu 65 prosentista 60 prosenttiin v. 2016. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotetaan, että vähen-

nysoikeus supistuisi 55 prosenttiin v. 2016. Ns. avainhenkilölain voimassaoloa jatketaan. Edellisen hallituksen päättämä merityötulovähennyksen supistaminen kasvattaa kuntien verotuloja.

Kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuoden 2015 lopussa, mikä alentaa kuntien yhteisöverotuottoa 258 milj. euroa. Vaikutus vuoden 2016 kertymään jää ajoitustekijöiden takia pienemmäksi, 222 milj. euroon.

Hallitusohjelman mukaisesti kiinteistöveroa korotetaan 100 milj. eurolla hallituskaudella. Korotus ehdotetaan toteutettavaksi asteittain, ja v. 2016 kiinteistöverotusta kiristetään 25 milj. eurolla.

Veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on mukana myös edellisten hallitusten päätökset, jotka vaikuttavat vuoden 2016 verkertymään. Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Valtionosuusjärjestelmän kautta tehtävä verotuottomenetysten kompensatio on 262 milj. euroa v. 2016.

Valtion talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin v. 2016 (milj. euroa)

Veroperusteiden indeksitarkistus	-49
Työtulovähennyksen korottaminen	-218
Korkeakoululahjoitusten vähennyskelpoisuus	-1
Merityötulovähennyksen supistaminen	5
Asuntolainan korkovähennyksen supistaminen	14
Ns. avainhenkilölain voimassaolon jatkaminen	-13
Yhteisöveron korotetun jako-osuuden päättyminen	-258
Kiinteistöveron kiristäminen	25
Yhteensä	-495

Kuntien ja kuntayhtymien valtionapuihin osoitetaan v. 2016 yhteensä n. 11 mrd. euroa. Laskennallisiin valtionosuuksiin ehdotetaan yhteensä n. 9,9 mrd. euroa ja muihin valtionavustuksiin n. 1,1 mrd. euroa. Valtionavut kasvavat vuoden 2015 varsinaiseen talousarvioon verrattuna n. 0,5 mrd. eurolla. Valtionosuuksia kasvattavat mm. valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus ja veromenetysten kompensatio. Hallitusohjelman toimissa on sekä kuntien menoja lisääviä että vähentäviä toimenpiteitä. Valtionapujen tasoon vaikuttavat myös edellisen hallituksen päättämät toimet ja eräiden edellisen hallituksen tekemien lisäysten poistuminen.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisää peruspalveluiden valtionosuutta 269 milj. eurolla ja OKM:n hallinnonalan kuntien valtionosuuksia 31 milj. eurolla. Veromenetysten kompensatiot kasvattavat valtionosuuksia n. 260 milj. euroa. Toisaalta peruspalvelujen valtionosuutta vähentää edellisen hallituksen päättämä leikkaus, joka on 40 milj. euroa v. 2016. Valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta v. 2016.

Lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun kohdistetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen 10 milj. euron lisäys v. 2016. Lisäyksellä tuetaan varsinkin vuoden 2015 alusta voimaan tulleen sosiaalihuoltolain toimeenpanoa.

Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämistä tehostetaan vuodesta 2016 lähtien tavoitteena hidastaa menojen kasvua. Eräitä vaativia toimenpiteitä ja vaativaa päivystystä keskitetään harvempiin terveydenhuollon toimintayksiköihin. Tämän arvioidaan vähentävän kuntien menoja 50 milj. eurolla v. 2016. Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään kustannussäästön perusteella 12,9 milj. eurolla v. 2016.

Subjektiiivista päivähoito-oikeutta muutetaan 1.8.2016 alkaen siten, että jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa esiopetukseen asti. Kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen olisi oikeus, mikäli lapsen vanhempien tai muiden huoltajien työ, opiskelu, yrittäjäyys tai omassa työssä oleminen sitä edellyttäisi. Muutosten arvioidaan vähentävän vuositasolla kuntien menoja 62 milj. eurolla, jota vastaavasti peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 15,9 milj. eurolla. Vuonna 2016 kuntien menojen vähennys on 26 milj. euroa ja valtionosuuden vähennys 6,6 milj. euroa. Lisäksi varhaiskasvatuksessa kasvattajien ja yli 3-vuotiaiden lasten määrän suhdetta muutetaan 1/7:stä 1/8:aan 1.8.2016 lähtien, mikä vähentää kuntien menoja asteittain vuodesta 2016 lähtien. Kuntien menojen arvioidaan vähenevän 25 milj. eurolla v. 2016, jota vastaava valtionosuuden vähennys on 6,5 milj. euroa. Vuositasolla kuntatalouden menojen arvi-

oidaan vähentyvän n. 67 milj. euroa, jota vastaa-
va valtionosuuden vähennys on n. 17 milj. euroa.

Ryhmäkokojen pienentämiseen perusopetukses-
sa suunnatut avustukset poistetaan. Tämän lisäk-
si luovutaan osittain muista yleissivistävään kou-
lutukseen myönnettävistä avustuksista. Näiden ja
aiempien päätettyjen muutosten seurauksena
kuntien valtionavustukset vähenevät yhteensä 52
milj. euroa v. 2016.

Kirjastojen valtionavustuksiin osoitetaan 3,9 milj.
euroa v. 2016. Teattereiden, orkestereiden ja
museoiden valtionosuuksiin edellisellä hallitus-
kaudella pysyviksi päätetyt säästöt toteutetaan
yksikköhintoja alentamalla. Säästö valtionosuuk-
siin on 19,3 milj. euroa v. 2016.

Valtionavustukset nuorisotyöhön alenevat edelli-
sen hallituskauden lisäpanostuksen poistuessa.

Maahanmuuttajista kunnille maksettavat korva-
ukset nousevat huomattavasti turvapaikan-
hakijoiden määrän kasvun seurauksena.

Osaamisen ja koulutuksen sekä hyvinvoinnin ja
terveyden kärkihankkeisiin osoitetaan lisärahoi-
tusta, josta osa kohdistuu kunnille. Arviot kärki-
hankkeiden vaikutuksista kuntiin ovat vielä alus-
tavia, ja ne tarkentuvat valmistelun edetessä.
Hyvinvoinnin ja terveyden kärkihankkeet kohdis-
tavat mm. palvelujen uudistamiseen asiakasläh-
töisiksi, lapsi- ja perhepalvelujen muutokseen ja
osatyökykyisten työllistymisen edistämiseen.
Kunnille suunnattava rahoitus kohdistuu kunta-
kokeiluihin, esimerkiksi perustulokokeiluun ja
ikäihmisten kotihoitoa tukevan palvelukokonai-
suuden toteuttamiseen. Osaamisen ja koulutuk-
sen kärkihankkeista kuntiin vaikuttavat v. 2016
mm. digitaalisten materiaalien käyttöönoton
vauhdittaminen ja digioppimisen kokeilut ja ke-
hittäminen perusopetuksessa sekä Liikkuva koulu
–hankkeen laajentaminen valtakunnalliseksi.

**Lähde: Valtion talousarvioehdotus vuodelle
2016, Kuntatalousohjelma 2016-2019**

ALUEELLISET NÄKYMÄT

Suomen runsaimmat metsävarat ja niiden teho-
kas hyödyntäminen ovat luoneet maakuntaan
vahvaa metalli- ja metsäteollisuutta. Uusia kas-
vunäkymiä nähdään avautuvan puun kysynnän
kasvusta mm. biotuotteiden valmistukseen. Po-
tentiaalia Etelä-Savossa nähdään olevan myös
bioenergiaosaamisessa, metsäbiomassan proses-
sointiosaamisessa ja materiaali- sekä ympäristö-
teknologiassa.

Metsäisyys, luonnonläheisyys, laajat vesistöt ja
maakunnan maine puhtaana ja turvallisena alu-
eena ovat luoneet edellytyksiä myös maakunnan
monipuoliselle matkailulle ja vapaa-
ajan asumiselle sekä niiden kehittämislle. Laa-
dukkaiden elintarvikkeiden tuotantoon ja jalos-
tukseen on panostettu ja lähiruuan kysyntä on
ollut kasvussa. Etelä-Savossa toimii valtakunnalli-
nen luomuinstituutti ja luomutuotteiden ja tuo-
tannon lisäämiseen satsataan.

Maakunnan sijainti Venäjän naapurustossa on
tarjonnut runsaasti uusia ja vielä hyödyntämät-
tömiä mahdollisuuksia alueen kehittämislle.
Viime aikojen Venäjän talouden taantuma ja Uk-
rainan konfliktin pitkittyminen pakotteineen ovat
vaikeuttaneet yritysten tilannetta. Venäjän vien-
tiyritykset ja alueen maidontuottajat ovat ongel-
missa Venäjän kaupan hyytyessä. Venäläisten
matkailijoiden rajanylitykset ovat vähentyneet
tuntuvasti aiemmasta, mutta venäläisten matkai-
lijoiden vähenemistä on pystytty jonkin verran
korvaamaan muualta tulleilla matkailijoilla.

Etelä-Savo on säästynyt pienyritysvaltaisen elin-
keinorakenteensa vuoksi suurilta rakenteellisilta
muutoksilta eikä laajoja irtisanomisia ole ollut.
Työttömien määrä on kuitenkin edelleen lisään-
tynyt alueella vuoden takaisesta yhdeksällä pro-
sentilla. Työmarkkinoiden rakennemuutos näkyy
työpaikkojen lopullisena häviämisenä, mm. kou-
lutus- ja viestintäalalta sekä julkisesta hallinnosta.

Yksi maakunnan keskeisimmistä haasteista on vinoutunut ikärakenne, joka heikentää alueen huoltosuhdetta, mutta toisaalta se myös tarjoaa uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuudessa ei tällä hetkellä ole suuria ongelmia. Useilla toimialoilla työllisten ikärakenne on kuitenkin päässyt vinoutumaan niin pitkälle, että hyvän työllisyyden tilanteessa osaavan työvoiman saatavuus saattaa muodostua ongelmaksi ikääntyvän väen siirtyessä pois työvoimasta.

Saavutettavuuden kannalta ns. alemman tieverkon kunto on ongelmallinen. Pientiestön merkitys kuljetusten kannalta on suuri (mm. puun korjuu ja kuljetus, maatilojen maitokuljetukset, maaseutumatkailu ja mökkeily) ja yksityisteiden valtionavustusten pieneneminen aiheuttaa haittaa em. elinkeinoille. Digitaalisen liiketoiminnan rakentaminen ja digitaalisten palvelujen saavutettavuus on haasteellista laajalla, vesistöjen rikkomalla ja harvaan asutulla maaseudulla.

Etelä-Savon työttömyysaste oli vuoden 2015 syyskuussa 13,8 %, missä on kasvua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan 1,3 %-yksikköä.

Vuonna 2014 väestö väheni kaikissa Etelä-Savon kunnissa. Syntyneitä oli noin 900 vähemmän kuin kuolleita. Maakunta oli erittäin niukasti (3 henkeä) muuttovoittoinen, mutta muuttovoitto syntyy käytännössä maahanmuutosta (+271 henkeä). Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Etelä-Savo on selvästi tappiollinen.

Lähde: TEM: Alueelliset kehitysnäkymät, syksy 2015. Etelä-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsaus. Etelä-Savon maakuntaliitto.

PUUMALAN KUNNAN NYKYTILA JA NÄKYMÄT

YLEISTÄ

Puumalan kunnan väkiluvun lasku on jatkunut edelleen. Lasku on kuitenkin taittunut esimerkiksi vuoden 2009 ”huippuvuodesta”, jolloin kunnan asukasluku väheni vuodessa lähes 100 hengellä.

Kunnan väkiluvun vähenemisen pääsyynä on edelleen syntyneiden ja kuolleiden määrän epäsuhta. Vastaava ongelma on ominainen koko Etelä-Savolle, mutta erityisesti Puumalalle. Viime vuosina kuolleiden määrä on ollut noin 40-50 henkeä suurempi kuin syntyneiden määrä. Tämä tuo jo itsessään noin 2 prosentin vähenemän kunnan asukkaisiin.

Muuttoliikkeen kehitys on viime vuosina saanut aikaan kunnan väestön vähenemän taittumisen. Vuonna 2014 Puumalan kuntien välinen netto-muuttovoitto oli 26 henkeä, mikä on paras luku vuodesta 1987 alkavalla tarkastelujaksolla. Vaikka vuonna 2013 kunta kärsi muuttotappiosta (-17), niin kokonaisuutena arvioiden viimeisen neljän vuoden aikana kunnan muuttotase on saatu tasapainoiseksi. Syyskuussa 2015 kunnan kuluvaan vuoden muuttovoitto oli 12 henkeä.

Vaikka muuttoliikkeessä korostuvatkin nuorten poismuutto opiskelujen perässä, voidaan positii- vistä muuttovirtaa havaita jo 25 vuotta täyttä- neissä ikäluokissa. Pääosin kunnan muuttovoitto on syntynyt muualta kuin Etelä-Savosta paikka- kunnalle muuttaneista. Muuttoliike on kunnan osalta myös kunnallisveropohjaa parantavaa, sillä tulomuuttajien keskimääräinen tulotaso on läh- tömuuttajia selvästi korkeampi. Maahanmuuton merkitys muuttoliikkeessä on vähäinen. Eläkeläis- ten osuus tulomuuttajista on suuri.

Tilastokeskus julkisti 30.10.2015 uuden väestö- ennusteen. Ennusteen mukaan kunnan asukaslu- ku vähenisi edelleen, mutta hitaammin kuin ai- emmassa ennusteessa.

Kunnan yli 15-vuotiaista asukkaista 59,4 % on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, kun luku koko maassa on 69,4 ja maakunnassa 66,2. Väestön koulutustaso on noussut myös Puuma- lassa, mutta on edelleen selvästi alhaisempi kuin maakunnassa ja maassa keskimäärin, eikä eroa ole viime vuosina saatu kurottua käytännössä lainkaan.

Uusia yrityksiä on perustettu Puumalaan vuonna 2015 enemmän kuin aiempina vuosina. Kesäkuun lopussa uusia yrityksiä oli perustettu Tilastokes- kuksen mukaan 14, kun aiempina vuosina määrät ovat koko vuoden aikana jääneet alle 10:een. Yrityskanta on Puumalassa monipuolinen ja laa- jempi kuin muissa kunnissa, mutta myös niiden koko on pienempi. Eniten Puumalassa toimii ra- kennusalan ja alkutuotannon yrityksiä.

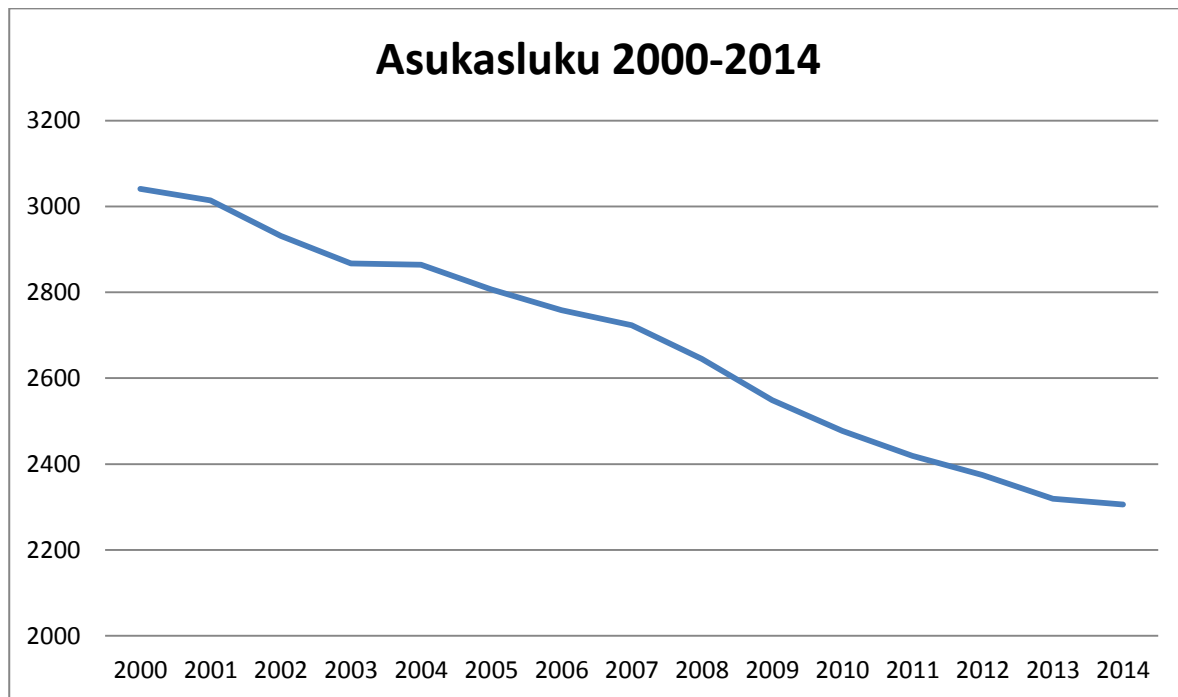
Kunnan työpaikkojen määrän lasku näyttää jat- kuneen, joskin havaittavissa on taittumista. Vuo- den 2013 tilastoinnissa on havaittavissa virheitä johtuen mm. Mikkelin kaupungin sote- työpaikoista, mikä vaikuttaa mm. kunnan työ- paikkaomavaraisuuteen. Yksityisten työ- paikkojen määrä näyttää pysyneen edellisvuoden tasolla.

Puumalan työttömyysaste oli vuonna 2014 kes- kimäärin 11,6 prosenttia, mikä oli Etelä-Savon kuntien alimpia. Luvussa oli kasvua vuoden 2013 keskiarvoon 1,0 prosenttiyksikköä. Vuoden 2015 syyskuussa kunnan työttömyysaste oli noussut vuoden 2014 vastaavasta ajankohdasta 1,5 pro- senttiyksiköllä, mutta oli silti vielä maakunnan keskitason alapuolella. Kasvu on silti ollut maa- kunnan keskiarvoa nopeampaa. Erityisesti pitkä- aikaistyöttömyys on kasvanut Puumalassa nope- asti. Positiivisena piirteenä on ollut rakennusalan työttömyyden vähentyminen vuoden 2014 lop- puun verrattuna.

Työttömyys painottuu varsin selkeästi vanhempiin ikäluokkiin: lähes 2/3 työttömistä on 50 vuotta täyttäneitä ja 45 prosenttia on täyttänyt 55 vuotta.

Rakentaminen on Puumalassa hiipunut, mikä on ollut yleistä myös muualla maakunnassa. Asuinrakennuslupien määrä on viime vuosina liikkunut

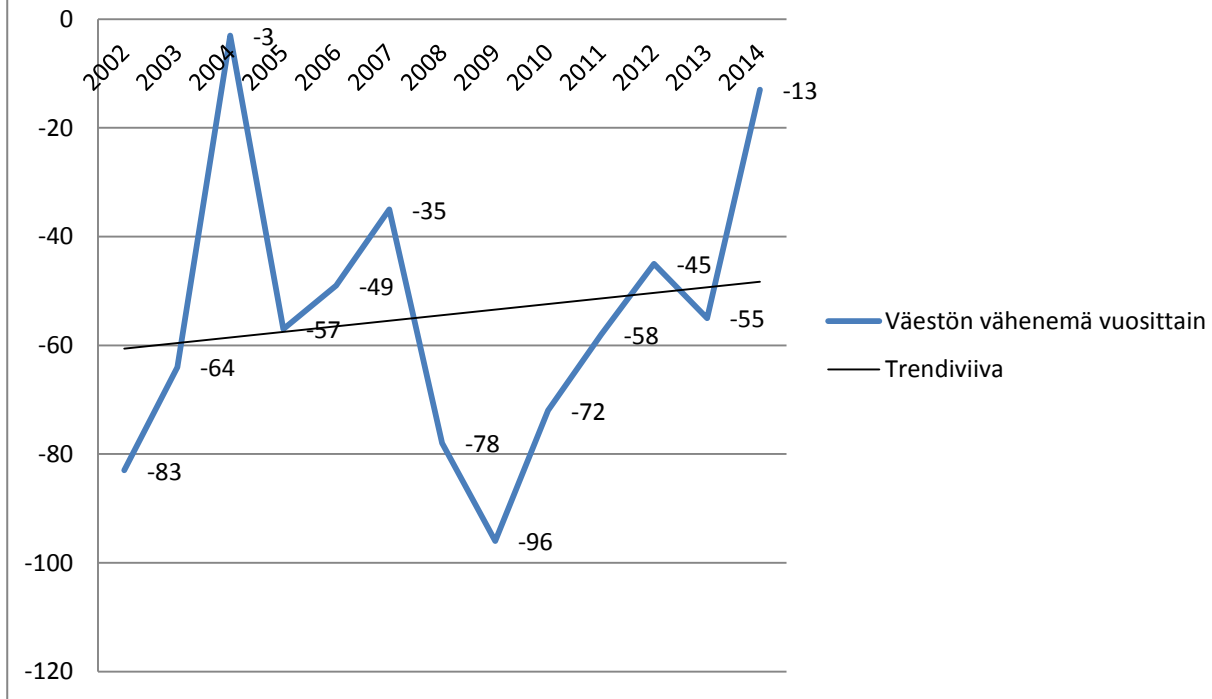
5-10 välillä. Vapaa-ajan asuntojen rakennusluvut ovat olleet viime vuosina 20-30 välillä, mutta määrä pienentynee vuonna 2015. Kunnan suhteellinen osuus maakunnan uusista va-asuntojen rakennusluvista on kuitenkin pysynyt vakaana, noin kymmenessä prosentissa.

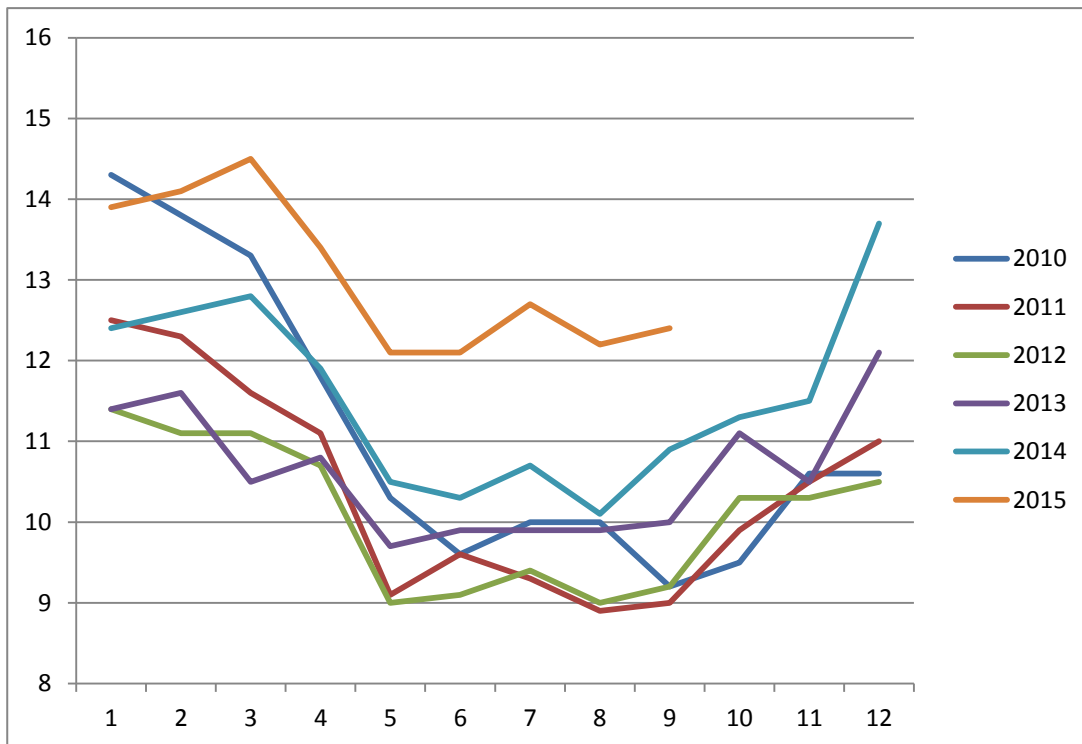
Väestöennuste ikäluokittain (Tilastokeskus 2015)

	Ikäluokat yhteensä	- 14	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -
2014	2306	204	181	150	152	291	505	823
2015	2253	197	165	140	152	275	490	834
2016	2206	189	150	137	152	264	471	843
2017	2164	179	142	134	157	252	444	856
2018	2127	167	136	133	156	232	433	870
2019	2090	157	135	129	151	226	405	887
2020	2058	146	136	126	151	208	391	900
2025	1917	130	106	109	155	170	308	939
2030	1812	121	89	99	149	172	250	932

Väestön vähenemä vuosittain

Työttömyysasteen (%) kehitys kuukausittain 2010-2015

TYÖPAIKAT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013 %
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	194	185	174	165	156	146	143	21,25 %
Terveys- ja sosiaalipalvelut	120	131	139	135	121	133	95	14,12 %
Rakentaminen	56	71	72	63	67	46	66	9,81 %
Kauppa	71	83	76	74	73	67	61	9,06 %
Kuljetus ja varastointi	63	50	53	60	57	59	54	8,02 %
Teollisuus	42	40	35	48	49	44	46	6,84 %
Koulutus	82	80	74	76	77	63	40	5,94 %
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	26	29	32	32	35	39	39	5,79 %
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	56	70	64	48	40	36	37	5,50 %
Muu palvelutoiminta	29	27	31	33	32	34	27	4,01 %
Julkinen hallinto	29	30	23	26	25	23	21	3,12 %
Ammatillinen, tieteell. ja tekninen toiminta	15	16	14	14	20	12	14	2,08 %
Muut	40	34	42	34	32	29	30	4,46 %
YHTEENSÄ	823	846	829	808	784	731	673	

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013 %
TYÖLLISET								
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	204	194	180	177	164	157	151	18,62 %
Terveys- ja sosiaalipalvelut	136	149	148	151	143	151	138	17,02 %
Kauppa	79	80	77	87	80	76	75	9,25 %
Kuljetus ja varastointi	81	69	77	83	74	68	67	8,26 %
Teollisuus	71	70	55	58	61	64	66	8,14 %
Rakentaminen	65	74	67	68	62	56	56	6,91 %
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	48	55	45	39	38	39	44	5,43 %
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	31	30	35	35	41	41	42	5,18 %
Koulutus	63	63	58	56	58	54	42	5,18 %
Julkinen hallinto	45	45	35	36	32	29	38	4,69 %
Muu palvelutoiminta	36	29	28	27	28	36	27	3,33 %
Ammatillinen, tieteell. ja tekninen toiminta	25	25	20	23	19	22	23	2,84 %
Muut	52	55	60	48	47	47	42	5,18 %
Toimialat yhteensä	936	938	885	888	847	840	811	

YRITYSKANTA JA SEN JAKAUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

	2013	2014
	Yrityskanta	Yrityskanta
Toimialat yhteensä	204	203
Rakentaminen	40	38
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	32	32
Tukku- ja vähittäiskauppa	22	21
Kuljetus ja varastointi	22	21
Teollisuus	20	20
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	18	19
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	12	13
Kiinteistöalan toiminta	10	10
Ammatillinen, tieteell. ja tekninen toiminta	10	9
Muut toimialat yhteensä	18	20

Lähteet: Tilastokeskus, pl. työttömyysastetaulukko (Etelä-Savon ELY-keskus)

KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kuntien kannalta merkittävien lähivuosien haaste on sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen. Sipilän hallituksen ohjelmassa on määritelty, että jatkossa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen tulee erillisten, kuntaa suurempien itsehallintoalueiden tehtäväksi. Samalla myös niiden rahoitusvastuu siirtyy pois kunnilta. Käytännössä muutos tulee merkitsemään sitä, että kuntien valtionosuus- ja verotusjärjestelmään tulee merkittäviä muutoksia. Näiden suoraa vaikutusta juuri Puumalaan ei voida vielä arvioida.

Puumalan kunnanvaltuusto on lisäksi päättänyt lähteä mukaan perustamaan Etelä-Savon sosiaali- ja terveysaluetta, jolloin ko. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen siirtyy kunnilta ja Etelä-Savon sairaanhoitopiiriltä yhden organisaation hoidettavaksi. Kuntayhtymän käytännön toiminnan on määrä alkaa vuoden 2017 alussa, ja toiminta voidaan myöhemmin mukauttaa sote-uudistuksen mukaiselle itsehallintoalueelle sopivaksi. Koska järjestämis- ja tuottamisvastuu on Puumalan osalta ollut jo aiemmin Mikkelin kaupungilla ja seudullisella lautakunnalla, ei muutoksella ole kunnalle suoraan merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Edellä mainittujen palvelujen tukipalvelujen tuottamisen mahdolliset kilpailuneutraliteetti-ongelmat voivat tosin johtaa tarpeeseen yhtiöittää näitä toimintoja.

Sote-uudistuksen myötä kuntien rooli on muuttumassa entistä vahvemmin alueellisen elinvoiman edistäjäksi.

Vuoden 2015 alussa kunnalle siirtyi Metsäsairila Oy:ltä kunnan haja-asutusalueiden jätehuollon järjestämisvastuu, ja tämän lisäksi kunnalle siirtyi Puumalan vanhustenkotiyhdistyksen toiminta. Näiden yhteisvaikutus kunnan toimintatuottoihin oli noin 300 000 euroa.

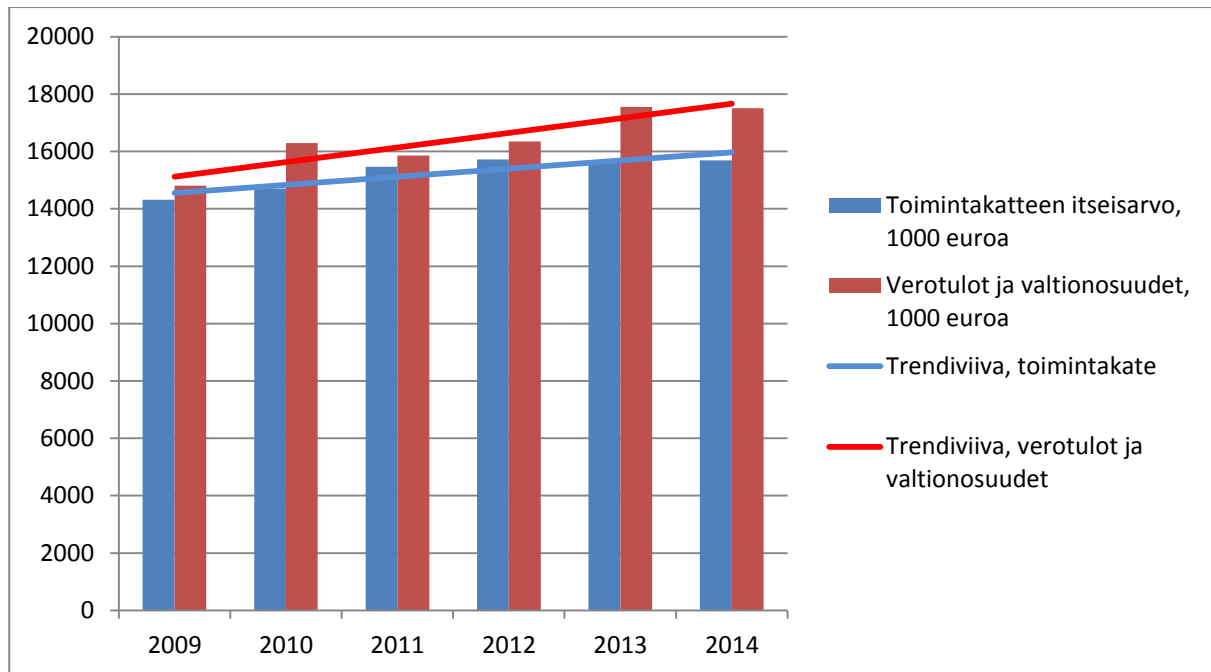
PUUMALAN KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE

Puumalan kunnan taloudellinen tilanne on ollut viime vuosina hyvä. Kunnan toimintakate on kehittynyt pääosin paremmin kuin koko maassa verrattuna peruspalvelujen hintaindeksin kehitykseen. Vähentyneestä väestöstä huolimatta kunnan veropohja on parantunut viime vuosina. Käytännössä positiivista kehitystä on ollut kaikissa verolajeissa. Vuosikatteen kehitys on näin ollen ollut positiivinen, ja yltänyt kuntien ylimpään desiiliin.

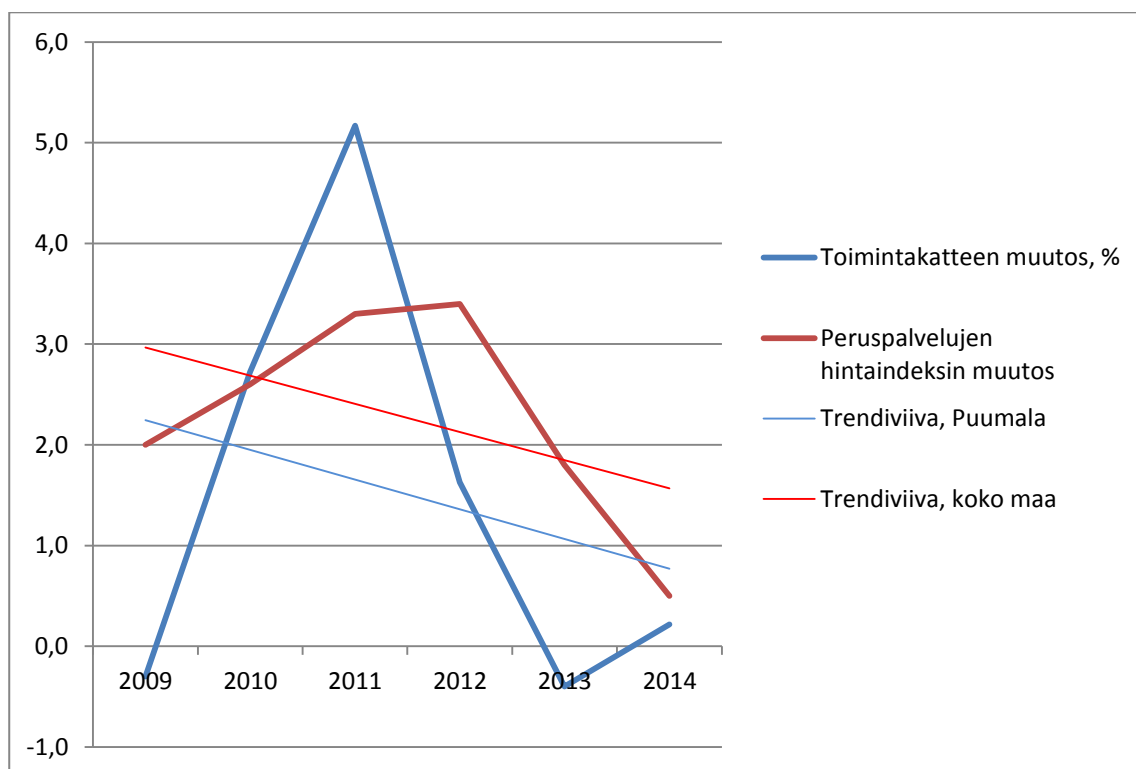
Vuosina 2010-2014 kunta on tehnyt yhteensä ylijäämää noin 3,8 miljoonaa euroa. Ennakkotietojen mukaan myös vuoden 2015 tilinpäätös on muodostumassa selkeästi positiiviseksi. Positiivisen tilanteen taustalla ovat kasvaneet verotulot ja valtionosuudet sekä toimintakatteen maltillinen kehitys. Valtionosuuksien kehitys kääntyi kuitenkin negatiiviseksi vuodelle 2014 ja lasku jatkui myös kuluvana vuonna. Merkittävänä muutoksena tilastoissa näkyy RaJuPuSu-opiston hallinnonin päättymisen vuoden 2013 lopussa, mikä paransi toimintakatetta ja vähensi valtionosuuksia noin 480 000 euroa. Nettoinvestointeista huomattavin oli vuosina 2011–2012 toteutettu terveysaseman peruskorjaus, joka itsenään vastasi kunnan 5 vuoden poistotasoa. Tämän jälkeen investointitaso on ollut matalampi.

Kunnan taseen vahvistuessa myös lainakanta on kehittynyt maltillisesti, ja on selvästi alle maan muiden kuntien keskiarvon. Kunnan konsernitasetta heikentävät sairaanhoitopiirin alijäämä ja erityisesti tytäryhtiö Puumalan vuokratalojen poistojen oikaisu, jonka vaikutus on noin 700 000 euroa. Konsernitaseen alijäämä saatiin myös kalettua vuoden 2014 tilinpäätöksessä. Tällä hetkellä Puumala ei täytä yhtään niin sanotuista kriisikuntakriteereistä.

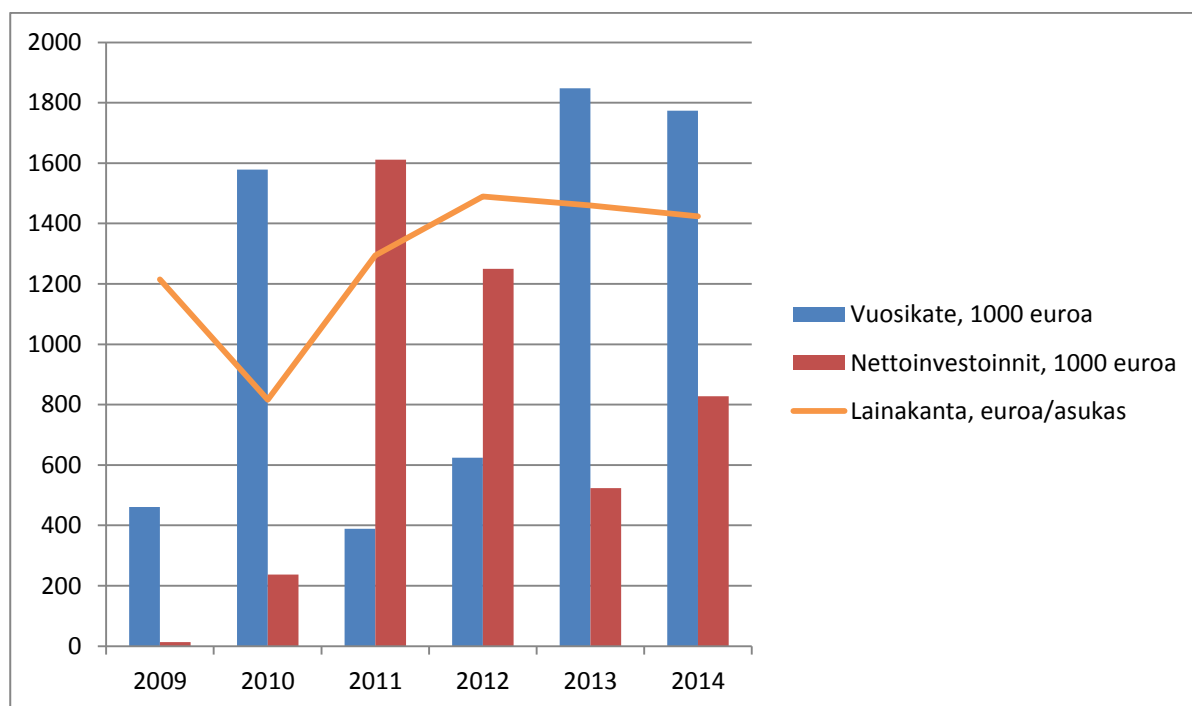
Toimintakatteen sekä verotulojen ja valtionosuuksien kehitys 2009-2014 ja trendikehitys (RaJuPuSu-muutos 2014 eliminoitu)

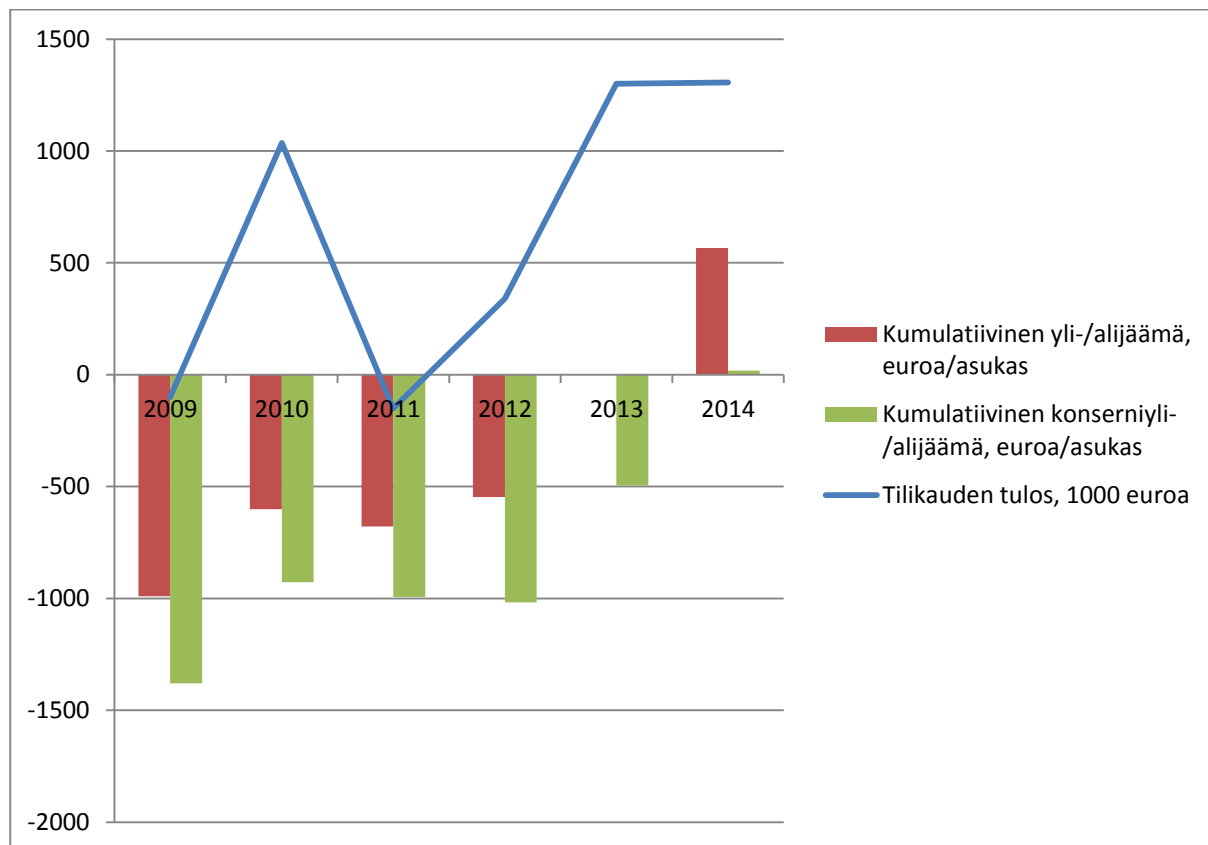
Kunnan toimintakatteen ja peruspalvelujen hintaindeksin muutos 2009-2014. (RaJuPuSu-muutos 2014 eliminoitu)

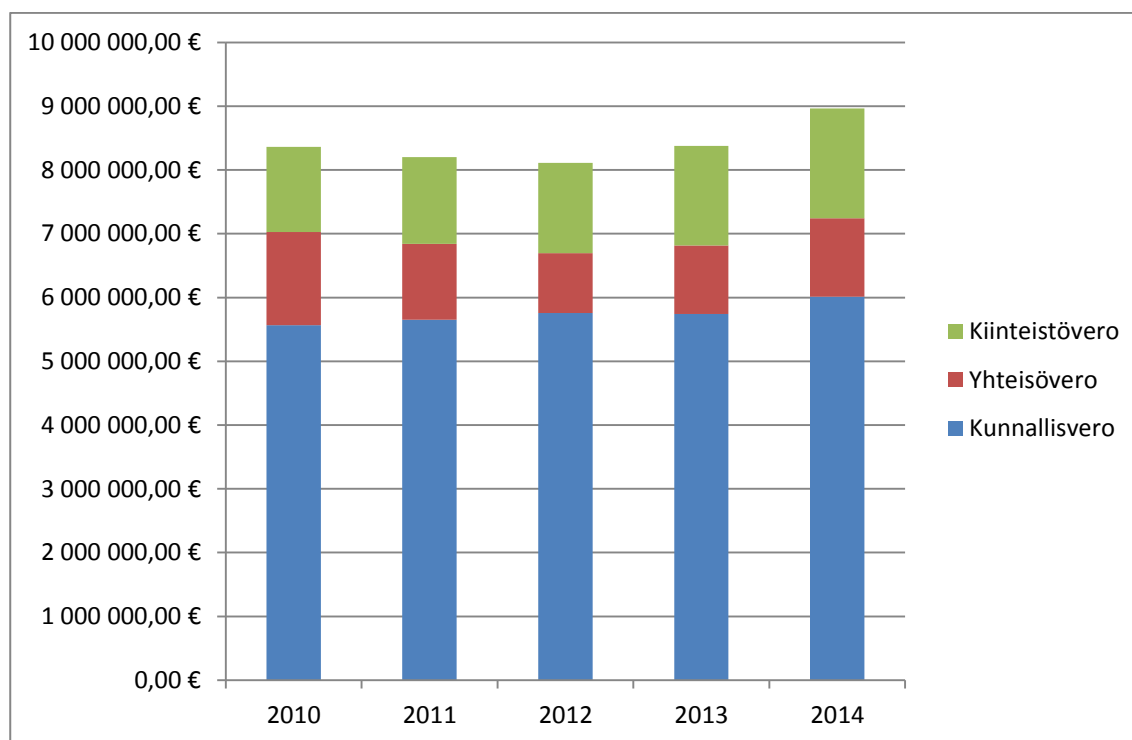
Kunnan vuosikate ja nettoinvestoinnit 2009-2014

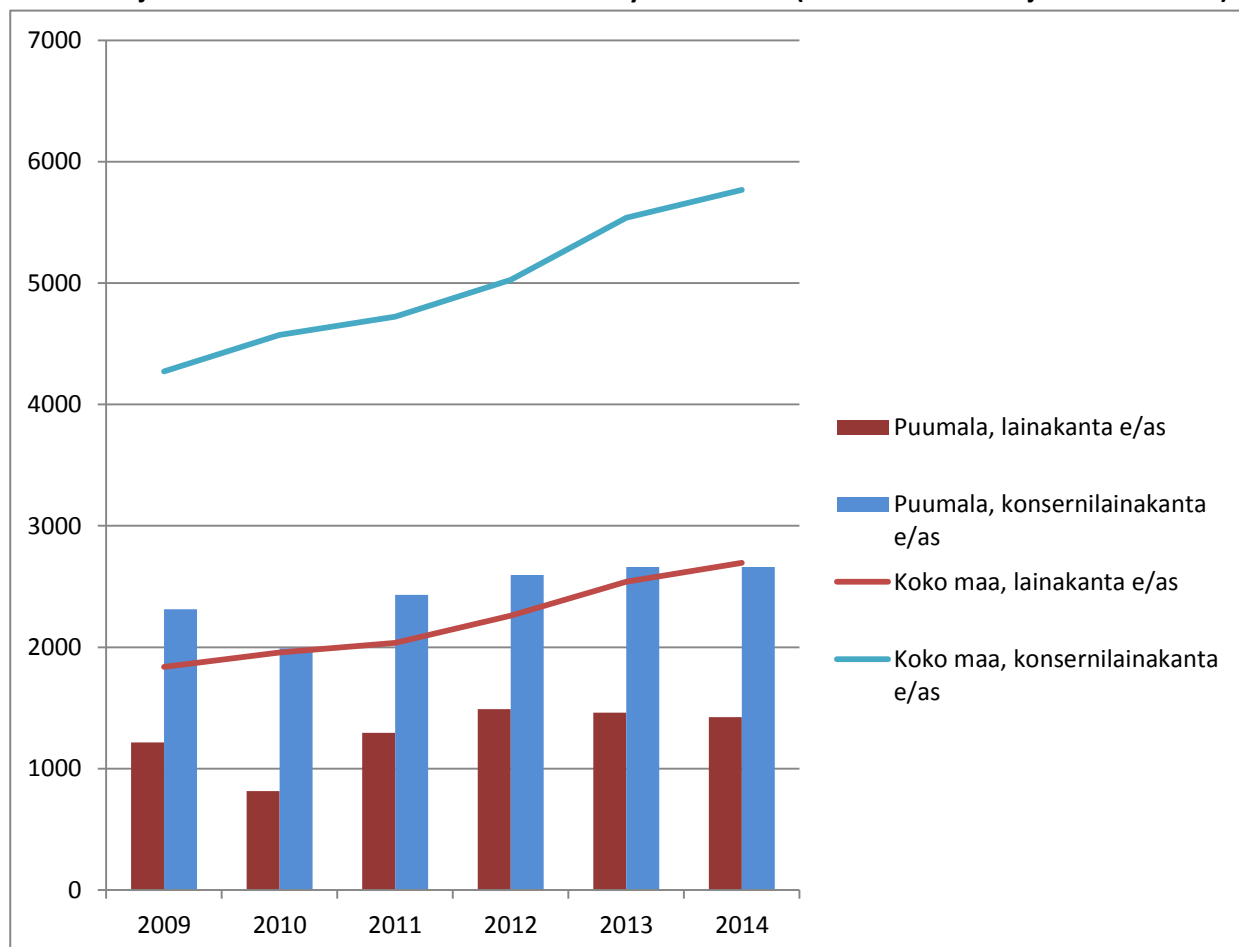
Tilikauden tulos ja kumulatiivisen ali-/ylijäämän kehitys

Maksuunpannut verot 2010-2014 (Lähde: Verohallinto)

Puumalan ja koko maan kuntien lainakannan kehitys 2009-2014 (Lähde: Kuntaliitto ja Tilastokeskus)

TALOUDEN OLETETTU KEHITYS 2015–2018

Kunnan vuoden 2015 tulos on muodostumassa vielä edellisvuosiakin paremmaksi. Tähän ovat syynä hyvä verotulokehitys yhdistettynä toimitamien ja –tuottojen suotuisaan kehitykseen. Erityisesti erikoissairaanhoidon ja opetuspalvelujen kulut ovat alentuneet. Tämän lisäksi myös vanhustenkotiyhdistyksen ja jätehuollon muutoksilla on ollut positiivinen vaikutus kunnan taloudelliseen asemaan.

Kunnan on vuoden 2015 tilinpäätöksessä syytä tehdä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukainen pakollinen varaus Etelä-Savon sairaanhoitopiirien alijäämien kattamiseksi. Määrä on arviolta noin 150 000 euroa.

Positiivinen talouskehitys aiempina vuosina on vahvistanut kunnan kassatilannetta, mikä mahdollistaa lainakannan alentamisen lyhennysohjelmien mukaisesti noin 500 000 eurolla vuosittain.

Kunnan veroprosentteja ei ole muutettu sitten vuoden 2013, jolloin tuloveroprosenttia alennettiin 0,5 prosenttiyksiköllä. Samalla myös kiinteistöveroprosentteja korotettiin hieman, ja kokonaisuutena näillä muutoksilla oli vain vähäinen merkitys kunnan tulorahoitukseen.

Kunnan positiivisen verotulokehityksen voidaan ennustaa taittuvan vuonna 2016. Pääsyytä tähän on kuntien yhteisövero-osuuden pieneneminen, mikä tuo laskennallisesti jo yli 15 % leikkauksen kunnan yhteisöverotuloihin. Kiinteistöveron kehityksen voidaan ennakoida pysyvän maltillisesti kasvavana. Kunnallisveron kehityksen arvioiminen on hankalampaa, sillä siihen vaikuttaa oleellisesti vuoden 2015 maksuunpantujen verojen kehitys. Toisaalta kunnan hyvä muuttovoitto vuonna 2014 on voinut aiheuttaa edellisvuottakin paremman verotulokehityksen.

Valtionosuuksissa myös Puumalaan vaikuttaa positiivisesti vuonna 2016 toteutettava valtionosuuksien kustannusjaon tarkistus. Mm. tästä johtuen kunnan valtionosuuksien ennakoidaan pienenävän hieman vuoden 2015 tasosta, vaikka kunnan saama verotulotasaus pienentyikin arvioiden mukaan yli 300 000 eurolla. Kunta maksaa vielä talousarviovuonna muille kunnille valtionosuusmuutoksen ns. siirtymätasasta noin 45 000 euroa, mutta tämän maksu päättyy Puumalan osalta vuonna 2017.

Mahdollinen Etelä-Savon sosiaali- ja terveysalueen perustaminen vaikuttaa myös kunnan sote-kustannuksiin, ennakoarvioiden mukaan niitä hieman laskevasti. Tämä edellyttää sitä, ettei palvelutuotanto muutoksen myötä tule kalliimmaksi. Sosiaali- ja terveysmenojen kasvaminen on kuitenkin valtakunnallinen trendi, mikä tulee todennäköisesti vaikuttamaan myös Puumalaan. Sen sijaan opetuspalvelujen kustannustason voidaan ainakin vuonna 2016 arvioida laskevan jossain määrin.

Kunnan vuoden 2016 talousarvio on lievästi, noin 25 000 euroa, alijäämäinen. Toimintakate on arvioitu -16,1 miljoonaksi euroksi, verotulot noin 8,5 miljoonaksi euroksi ja valtionosuudet 8,0 miljoonaksi euroksi. Vuosikatteen arvioidaan olevan noin 420 000 euroa ja jäävän siten niukasti poistotasoa alhaisemmiksi.

Vuoden 2016 nettoinvestoinnit on arvioitu noin 630 000 euroksi ja olevan siten vuosikatetta suuremmat. Poistonalaiset nettoinvestoinnit vastaavat kunnan poistotasoa.

Taloussuunnitelmavuosien merkittävimmäksi investointikohteeksi on arvioitu Keskustien perusparannus, joka toteutettaisiin vuonna 2017.

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN PERUSTELUT

Talousarvio ja -suunnitelma perustuvat seuraaviin veroprosentteihin, jotka ovat samat kuin vuonna 2015:

Kunnallisvero:	20,50
Yleinen kiinteistövero:	0,95
Vakituisten asuntojen vero:	0,48
Muiden kuin vakituisten asuntojen vero:	1,08
Rakentamaton rakennuspaikka:	1,60

Verotulojen kertymä on arvioitu talousarvioon ja -suunnitelmaan Kuntaliiton lokakuussa 2015 laatiman veroennustekehikon pohjalta, mutta hieman pessimistisemmin. Toisaalta veroennuste arvioi, että kunnan maksuunpantava kunnallisvero vuodelta 2015 laskisi vuoden 2014 tasosta, mitä voidaan pitää myös pessimistisenä arviona.

Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton marraskuun alussa antamaan ennakkotietoon. Valtionosuuksien määrä pienenee vuoden 2015 tasosta vain hieman, vaikka kunnan saama verotulotasaus putoaa yli 300 000 eurolla. Taloussuunnitelmavuosien valtionosuudet ja toimintakulut sekä -tuotot on arvioitu vuoden 2016 tasoisiksi.

Talousarvion laadinta on tehty kunnanhallituksen 8.6. hyväksymän laadintaohjeen pohjalta. Henkilöstön palkkamenojen kasvuprosenttina on käytetty lukua 0,59. Sivukulut ja eläkemenoperusteiset maksut perustuvat KEVA:n ja Valtiokonttorin ohjeistukseen.

Kunnan toimintakatteen arvioidaan parantuvan hieman vuoden 2015 talousarvioon verrattuna. Tämä johtuu käytännössä arvioitua alhaisemmasta kustannuskehityksestä. Myyntivoittoja tai -tappioita ei ole talousarvioon budjetoitu.

Hallintopalvelujen toimialalla ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Paikallisen lähisosiaalisuuden hankkeelle on haettu rahoitusta EU:n sosiaalirahastosta ja hankkeen omarahoitusosuus olisi noin 30 000 euroa. Vastaava summa on varattu myös Puumalan 400-vuotisjuhlavuoden järjestelyihin.

Sosiaalityössä on varauduttu mm. kasvaneisiin työmarkkinatukikustannuksiin. Vanhus- ja terveyspalveluissa palvelut jatkuvat kutakuinkin ennallaan. Erikoissairaanhoidon osalta ei ole huomioitu vuoden 2015 merkittävää kustannusten alenemaa, vaan budjetoitu kustannukset edellisvuosien suuruusina.

Opetuspalveluissa näkyvät lukiotoiminnan loputtaminen ja päivähoitojen tilajärjestelyt. Näiden muutosten myötä talousarvion ulkoinen toimintakate on noin 150 000 euroa edellisvuotta pienempi.

Teknisen toimialan osalta merkittävimmät muutokset liittyvät jätehuoltoon, jonka kustannukset jäävät selvästi alemmaksi TA2015-tasosta. Tämän johdosta myös jätemaksuihin on budjetoitu 10 % alennus, joka tulisi voimaan vuoden 2016 alusta.

Kunnan lainakanta on vuoden 2015 lopussa noin 2,7 miljoonaa euroa. Kunnan kassavirta on vuosien uusien lainojen nostaminen ei ole talousarviovuonna tarpeellista, ja vanhoja lainoja voidaan lyhentää suunnitelmien mukaisesti noin 550 000 euron edestä, joten lainakannan arvioidaan laskevan vuoden 2016 aikana noin 2,15 miljoonaan euroon ja alittavan siten 1000 euron rajan/asukas. Myös vuotuisten korkokulujen arvioidaan pienentyvän noin 13 000 euroa.

Kuntalain tarkoittamia tilivelvollisia ovat mm. kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet, kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja vastuualueiden vastuuhenkilöt. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltija voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

UUDEEN 2016 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

Käyttösuunnitelmat

Kunnanhallituksen ja lautakuntien tulee hyväksyä hallintosäännön mukaisesti käyttösuunnitelma talousarvion täytäntöönpanoa varten.

Hankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä mahdollisimman edullisesti ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankintalain mukaiset hankintojen kansalliset kynnysarvot ovat: Tavarain ja palvelujen hankinta 30 000 €, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankinnat 100 000 €, rakennusurakat 150 000 €. Kansalliset kynnysarvot alittaviin hankintoihin ei sovelleta hankintalakia.

Hankintaohjeita tulee noudattaa myös investointiosan hankinnoissa. Investointiosaan kirjattavan irtaimen omaisuuden hankinta-arvo on 10 000 euroa. Yli 3000 euron arvoisesta hankinnasta tulee tehdä kirjallinen viranhaltijapäätös.

Laskujen hyväksyminen ja asiatarkestus

Hallintokuntien on vuosittain nimettävä ketkä henkilöt ovat oikeutettuja hyväksymään niiden laskuja ja muita menotositteita. Hyväksyjien tulee olla esimiesasemassa.

Laskun ja menotositteen hyväksyjä vastaa laskun oikeellisuudesta sekä siitä, että laskun maksamiselle on olemassa tarvittavat määrärahat.

Laskun asiatarkestajan tehtävä on tarkastaa, että laskua vastaava palvelu tai tavara on toimitettu. Laskujen ripeä käsittely tulee turvata myös loma-aikoina.

Hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö, joka tekee vastaanottomerkinnän laskuun. Alainen ei voi hyväksyä esimiehensä laskuja eikä kukaan omia laskujaan.

Tulojen perintä

Kunnalle tulevat tulot on laskutettava viipymättä, kun peruste laskuttamiseen on syntynyt. Samoin kuukausittain tehtävät toistuvaislaskutukset on suoritettava mahdollisimman nopeasti. Myös

loma-aikoina on huolehdittava laskutuksen oikea-aikaisuus.

Laskuttajien ja hallintokunnan vastuuhenkilöiden on seurattava tulojen kertymistä. Jos suoritusta laskuun ei ole saatu maksuajan (yleensä 14 pv) puitteissa, on erääntyneestä saatavasta mahdollisimman nopeasti lähetettävä muistutus. Jos kaksi lyhyessä ajassa annettua muistutusta (joista viimeisessä varoitetaan perintätoimista) ei johda suoritukseen, on saatavan osalta ryhdyttävä perintätoimenpiteisiin.

Hallintokuntien vastuuhenkilöiden on huolehdittava myös siitä, että kunnalle haetaan kaikki mahdolliset tuet ja avustukset.

Henkilöstöasiat

Kunnanjohtajalta tulee pyytää lupa uuden henkilöstön rekrytointiin ennen kuin virkaa tai toimeen ryhdytään etsimään henkilöä.

Sijaisten palkkaaminen on mahdollista vain erityistapauksissa. Siinä tapauksessa, että ilman sijaista palvelutuotanto kärsisi, on sijaisen palkkaaminen mahdollista. Opetustyön osalta sijaisen palkkaaminen on mahdollista alkuopetukseen ja työturvallisuusriskin sisältäviin aineisiin. Muuten enintään kolmen päivän poissaolot on pääsääntöisesti hoidettava olojärjestelyin. Näissäkin tapauksissa on aina ehdottomasti käytettävä tarkkaa harkintaa ja ensisijaisesti sijaisuus on pyrittävä hoitamaan ilman sijaisen palkkaamista. Palkkauspäätöksen tekijän on kuitenkin aina varmistettava, että sijaisen palkkaaminen ei vaaranna määrärahojen riittävyyttä.

Talousarvion sitovuus ja seuranta

Talousarvio rakentuu bruttoperiaatteelle eli menoja ja tuloja käsitellään erikseen. Talousarvion käyttötalousoosassa valtuustoon nähden sitovia ovat ulkoiset menomäärärahat ja tuloerät.

Investointiosa on valtuustoon nähden sitova investointikohteittain. Määrärahalle vahvistettu

sitova tulostavoite on myös määrärahan käyttäjä sitova.

Talousarvion ja sen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle vuosikolmannesraporteissa 30.4 ja 31.8 tilanteissa sekä toimintakertomuksessa.

Työllistäminen

Savonlinnan seudun Nuorisotoiminnan Tuki ry:n kautta jatketaan työllistämistä vuoden 2015 Kannustin-hankkeen mukaisena.

Talousarvioon on varattu määräraha pitkäaikaisyöttömien lisäpalkkatuen myöntämiseksi, jolla voidaan edesauttaa yli vuoden työttöminä olleiden työllistymistä. Lisäksi kunta työllistää suoraan

pitkään työmarkkinatukea saaneita kuntalaisia. Myös muita aktiivisia työllistämistoimia tulee suorittaa määrärahojen puitteissa.

Tavoitteet konserniyhtiöille

KOY Puumalan vuokratalot: Yhtiön liikevaihdon aleneminen pysähtyy ja yhtiön talous pysyy tasapainossa.

As Oy Keskitalo: Yhtiön talous pysyy tasapainossa.

KUNNAN HENKILÖSTÖ

HENKILÖTYÖVUODET	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Hallintopalvelut	8,39	10,05	11,12	11,12	11,12
Peruspalvelut	44,16	42,39	42,32	42,32	42,32
Tekniset palvelut	34,03	32,97	32,20	32,20	32,20
YHTEENSÄ	86,58	85,41	85,64	85,64	85,64

KUNTASTRATEGIA

Saaristokunta Puumala 2020: Puumala on hyvästä elämänlaadustaan, turvallisuudestaan ja puhtaudestaan tunnettu virkeä muuttovoittopaikkakunta, jossa kattava palvelutarjonta takaa hyvän ja terveellisen elämän edellytykset. Kunta edistää toimillaan monipuolisen yritystoiminnan elinedellytyksiä ja perustamista. Puumalasta on kehittynyt entistä merkittävämpi matkailu- ja veneilykeskus Saimaalle. Puumala on parannetun kantatie 62:n varrella sijaitseva suosittu matkailukohde ulkomaalaisten, erityisesti venäläisten, keskuudessa.

Puumalassa on tarjolla hyvälaatuiset ja taloudellisesti järjestetyt kunnalliset peruspalvelut ja kunnassa on panostettu merkittävästi asukkaiden henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin. Kunnassa on edelleen laajentunut, monipuolinen kaupallinen palvelutarjonta.

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMISEN MITTARIT

KULMAKIVI 1: Elinkeinojen, yrittäjyyden, ympäristön puhtauden ja matkailun edistäminen

MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Yritysten lukumäärä asukaslukuun nähden viimeisimmässä mittauksessa	Muutos tai määrä valtakunnan keskiarvoa parempi	
Vierasvenesataman kävijämäärät	Yli 2000 venekunnan yöpymistä/vuosi	
Yöpymismäärien kehitys	Positiivinen	
Työpaikkaomavaraisuus viimeisimmässä mittauksessa	Yli 90 %	

KULMAKIVI 2: Henkisen ja fyysisen elämänlaadun parantaminen

MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Kotona itsenäisesti asuvat yli 75-vuotiaat	Yli 90 prosenttia	
Työttömyysaste	Etelä-Savon keskiarvoa parempi	
Toimeentulotukiasiakkaiden määrä	Ei kasva tai alle maan keskiarvon	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 -vuotiaat nuoret	Alle 7 prosenttia	

KULMAKIVI 3: Monipuoliset ja viihtyisät vapaa-ajan ja vakituisen asumisen mahdollisuudet keskellä puhdasta Saimaata

MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Vapaiden omakotitonttien määrä	Vähintään kymmenen kappaletta	
Nettomuutto (kuntien välinen ja maahanmuutto)	Positiivinen	
Myönnettyt uudet rakennusluvat vakituksille asunnoille	Yli 10	
Myönnettyt uudet rakennusluvat vapaa-ajan asunnoille	Yli 40	

KULMAKIVI 4: Toimivat ja taloudellisesti järjestetyt peruspalvelut

MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Tarvevakioidut sote-menot (THL)	Alle maan keskiarvon	
Talouden tasapaino	Vuosikate kattaa poistot	
Lainakanta	Alle maan keskiarvon	
Tuloveroprosentti	Korkeintaan 1,5 prosenttiyksikköä yli maan keskiarvon	

KÄRKITAVOITTEET

VASTUUALUE	KÄRKITAVOITE 1	KÄRKITAVOITE 2
KUNNANHALLITUS	Kunnan toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota lapsiperheiden hyvinvointiin, tavoitteena saada lapsiperheiden suhteellinen osuus kasvuun	Kunnan toimintakatteen vertailukelpoinen kasvu on alle 1 %.
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT	Sähköisen laskutuksen lisääminen, E-laskujen osuus yli 40 %	Uuden asiansiirtajärjestelmän käyttöä tehostetaan ja luottamushenkilöiden sähköistä kokouskäytäntöä laajennetaan mahdollisuuksien mukaan.
MATKAILU- JA KULTTUURIPALVELUT	Puumala on vahvasti mukana rakentamassa Saimaan Geoparkia	Matkailu- ja kulttuuripalvelut järjestää Puumala 400-vuotta juhluvuoden tapahtumia yhdessä Puumalan seurakunnan ja yhdistysten kanssa sekä lanseeraa uuden kulttuuritapahtuman nimellä Kirjakemmakat.
ELINKEINOPALVELUT	Puumalalaisten yritysten käytettäväksi voidaan tarjota nykyistä enemmän yritysten tarpeita vastaavia palveluja, esim. koulutus- ja kehittämispalveluja.	Pitkäaikaistyöttömyyden kääntyminen laskuun: mittarina työmarkkinatuen kuntaosuuksien kehitys suhteessa muihin kuntiin
MAASEUTUPALVELUT	Asiointiliikenteen käyttöasteen kasvattaminen	Kehitetään maaseutupalvelujen tukitoimia viljelijöille
SOSIAALITYÖ	Hyvien yhteistyömallien löytäminen eri toimijoiden kesken sosiaalityön asiakkaiden tilanteiden edistämiseksi. Lähi-työnmalli aikuissosiaalityöhön.	Sosiaalityössä riittävät resurssit, jotta se voitaisiin vakiinnuttaa toimivaksi lähipalveluksi.

VASTUUALUE	KÄRKITAVOITE 1	KÄRKITAVOITE 2
VANHUSTYÖ	Kaikille puumalalaisille vanhuksille tasapuoliset palvelut asuinpaikasta riippumatta.	Palvelujen tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti, kustannustason nousu maltillista.
TERVEYSPALVELUT	Puumalaan matalan kynnyksen palvelupiste, esim. aikuis- ja vanhusneuvolatoiminnan aloittaminen.	Palvelujen tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti, kustannustason nousu maltillista.
OPETUSPALVELUT	Yhtenäisen toimintakulttuurin luominen yhtenäiskouluun sekä yhtenäiskoulu-päiväkoti -yhteistyöhön.	Päiväkodin toiminnan sopeuttaminen uuteen rakennukseen turvaten varhaiskasvatuspalvelut tarpeen mukaan laadukkaasti ja taloudellisesti.
NUORISO- JA LIIKUNTA-PALVELUT	Selvitetään, millä toimenpiteillä eri-ikäisten kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta voidaan tukea ja lisätä, huomioiden kuntalaisten oma osallisuus liikuntapalvelujen tuottamisessa.	Ohjaamo - toiminnan rakentaminen puumalalaisten alle 30-vuotiaiden nuorten käytettäväksi lähipalveluna.
AIKUISKOULUTUSPALVELUT	Eri ikäisten ja eri alueilla asuvien kuntalaisten opiskeluaktiivisuuden lisääminen ja opiskelutarpeisiin vastaaminen.	Palvelujen tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti.
KIRJASTOPALVELUT	Kirjastotoimen nivominen paremmin kunnan muuhun toimintaan, esim. päivähoito, esi- ja perusopetus, kulttuuritoimi, teemapäivät ja -viikot.	Käyttöasteen nostaminen, esim. lauantaiaukiololla.
YHDYSKUNTAPALVELUT	Lasten ja nuorten leikki- ja liikunta-paikkojen laadukas ylläpito ja uudistaminen, mm. lähiliikuntapaikan ykkösvaiheen toteutus.	Satamatyöryhmän ideoimien ratkaisujen toteutus budjetin puitteissa. Vuonna 2016 investointiosaan on varattu 50 000 euroa kyseisiin hankkeisiin.

VASTUUALUE	KÄRKITAVOITE 1	KÄRKITAVOITE 2
PELASTUSPALVELUT	Sopimukseen pääseminen Etelä-Savon pelastuslaitoksen kanssa yhteistyöstä öljyvahinkojen jälkitorjunnan johtamisessa.	Pelastuslaitoksen pelastustoimen ja ensivastepalvelujen saavutettavuus säilyy nykytasolla.
KIINTEISTÖPALVELUT	Selvitetään huonosti tuottavien tai tyhjiään olevien tilojen myyntiä tai niiden käyttötarkoitusten muuttamista esimerkiksi toimistotiloista asunnoiksi.	Laadukas ja nopeasti reagoiva omien kiinteistöjen ylläpito. Havaitut puutteet kiinteistöissä korjataan välttömästi kiireellisyysjärjestyksessä.
YMPÄRISTÖVALVONTA	Maankaatopaikan perustaminen taajaman läheisyyteen puhtaita ylijäämämaita varten ja toiminnan luvittaminen ympäristöluvalla.	Sähköisen rakennusluvan ja muiden ympäristövalvonnan lupa-asioinnin valmistelu. Sähköisen luvan hakeminen mahdolliseksi 1.1.2017 alkaen.
KAAVOITUS	Pistohiekan matkailualueen asema-kaavan saaminen lainvoimaiseksi.	Sahanlahti-Kuoreksenniemen asema-kaavan päivittäminen palvelemaan paremmin kunnan ja matkailuyritysten tarpeita.
MAA- JA METSÄTILAT	Kunnan metsäomaisuuden hoitosopimuksen onnistunut kilpailuttaminen vuosille 2017-2020	Metsäomaisuuden tuoton parantaminen harvennushakkuilla ja korjuuties- tön kohentamisella.
ASUMISPALVELUT	Ikäihmisten hyvinvoinnista huolehtiminen siten, että asujan koti on turvallinen paikka asua.	Ikäihmisten itsenäistä asumista tuetaan Seniorikotien sisäpuolisia tiloja saneeramalla mahdollisimman esteettömiksi. Lisäksi kytketään Pappilantien D-talo automaattiseen palohälytysjärjestelmään.
RUOKAPALVELUT	Tyytyväinen asiakas. Asiakastyytyväisyyden kartoittaminen asiakastyytyväisyyskyselyllä.	Työn fyysisen kuormittamisen vähentäminen siivouskoneiden sataprosenttisella käyttönotolla.

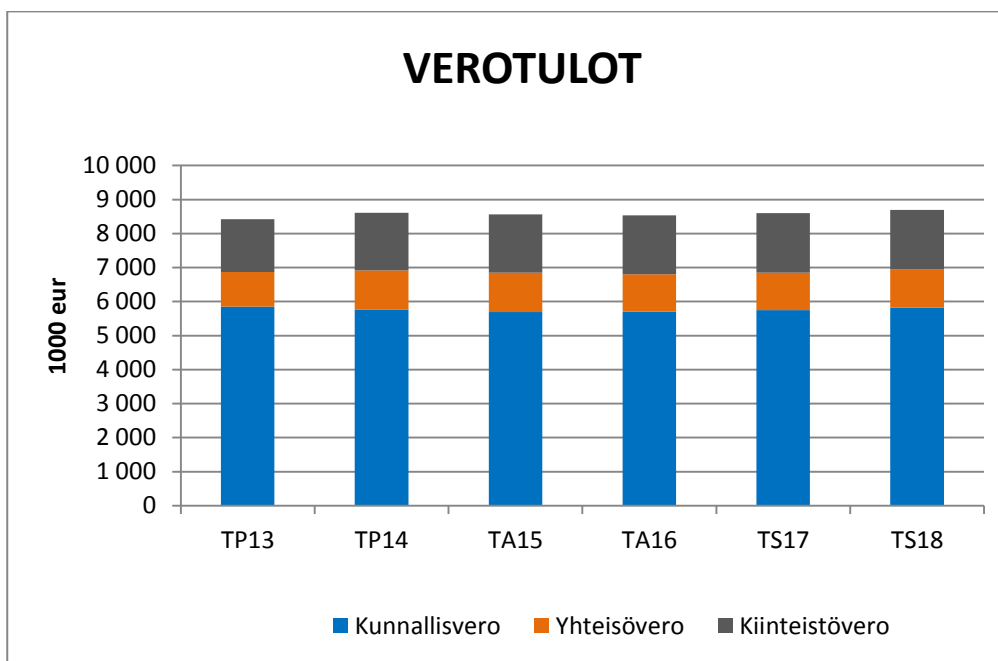
TALOUSARVIO LASKELMAT

TULOSLASKELMA					
ulkoiset+sisäiset					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot					
Myyntituotot	934 348	1 003 593	952 210	953 810	953 310
Maksutuotot	230 574	265 630	225 110	225 110	225 110
Tuet ja avustukset	64 166	84 110	130 000	130 000	130 000
Muut toimintatuotot	2 595 640	2 784 468	2 763 530	2 763 530	2 763 530
Toimintatuotot	3 824 728	4 137 801	4 070 850	4 072 450	4 071 950
Toimintakulut					
Palkat ja palkkiot	-2 898 122	-3 064 910	-3 147 005	-3 131 005	-3 123 705
Eläkekulut	-1 129 632	-1 268 040	-1 152 995	-1 149 085	-1 148 725
Muut henkilösivukulut	-121 306	-144 247	-164 305	-163 140	-163 025
Asiakaspalvelujen ostot	-10 365 703	-10 851 690	-10 659 750	-10 659 750	-10 659 750
Muiden palvelujen ostot	-2 304 864	-2 648 940	-2 782 365	-2 767 965	-2 767 795
Aineet, tarvikk. ja tav.	-893 937	-1 010 100	-975 335	-969 690	-969 595
Avustukset	-270 474	-258 920	-253 840	-253 840	-253 840
Muut toimintakulut	-1 048 540	-1 117 335	-1 062 670	-1 062 670	-1 062 670
Toimintakulut	-19 032 578	-20 364 182	-20 198 265	-20 157 145	-20 149 105
TOIMINTAKATE	-15 207 850	-16 226 381	-16 127 415	-16 084 695	-16 077 155
Verotulot	8 608 784	8 566 000	8 536 000	8 597 000	8 697 000
Valtionosuudet	8 417 470	8 020 000	8 044 000	8 044 000	8 044 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 499	7 600	5 000	5 000	5 000
Muut rahoitustuotot	36 843	36 500	26 450	26 450	26 450
Korkokulut	-84 354	-85 100	-60 000	-60 000	-60 000
Muut rahoituskulut	-3 979	-4 300	-4 050	-4 050	-4 050
Rahoitustuotot ja -kulut	-43 991	-45 300	-32 600	-32 600	-32 600
Rahoitus netto	16 982 263	16 540 700	16 547 400	16 608 400	16 708 400
VUOSIKATE	1 774 413	314 319	419 985	523 705	631 245
Poistot					
Suunnitelman muk. poistot	-468 566	-529 377	-443 073	-433 686	-428 557
Satunnaiset tuotot					
TILIKAUDEN TULOS	1 305 847	-215 058	-23 088	90 019	202 688
Tilikauden yli-/alijäämä	1 305 847	-215 058	-23 088	90 019	202 688
	1 828 611	1 806 208	1 761 750	1 761 750	1 761 750

TULOSLASKELMA					
ulkoiset					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot					
Myyntituotot	934 348	1 003 593	952 210	953 810	953 310
Maksutuotot	230 574	265 630	225 110	225 110	225 110
Tuet ja avustukset	64 166	84 110	130 000	130 000	130 000
Muut toimintatuotot	867 540	978 260	1 001 780	1 001 780	1 001 780
Toimintatuotot	2 096 628	2 331 593	2 309 100	2 310 700	2 310 200
Toimintakulut					
Palkat ja palkkiot	-2 898 122	-3 064 910	-3 147 005	-3 131 005	-3 123 705
Eläkekulut	-1 129 632	-1 268 040	-1 152 995	-1 149 085	-1 148 725
Muut henkilösivukulut	-121 306	-144 247	-164 305	-163 140	-163 025
Asiakaspalvelujen ostot	-10 365 703	-10 851 690	-10 659 750	-10 659 750	-10 659 750
Muiden palvelujen ostot	-1 456 621	-1 794 162	-1 902 245	-1 887 845	-1 887 675
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-893 937	-1 010 100	-975 335	-969 690	-969 595
Avustukset	-270 474	-258 920	-253 840	-253 840	-253 840
Vuokrat	-151 841	-164 395	-178 810	-178 810	-178 810
Muut toimintakulut	-16 842	-1 510	-2 230	-2 230	-2 230
Toimintakulut	-17 304 478	-18 557 974	-18 436 515	-18 395 395	-18 387 355
TOIMINTAKATE	-15 207 850	-16 226 381	-16 127 415	-16 084 695	-16 077 155
Verotulot	8 608 784	8 566 000	8 536 000	8 597 000	8 697 000
Valtionosuudet	8 417 470	8 020 000	8 044 000	8 044 000	8 044 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 499	7 600	5 000	5 000	5 000
Muut rahoitustuotot	36 843	36 500	26 450	26 450	26 450
Korkokulut	-84 354	-85 100	-60 000	-60 000	-60 000
Muut rahoituskulut	-3 979	-4 300	-4 050	-4 050	-4 050
Rahoitustuotot ja -kulut	-43 991	-45 300	-32 600	-32 600	-32 600
Rahoitus netto	16 982 263	16 540 700	16 547 400	16 608 400	16 708 400
VUOSIKATE	1 774 413	314 319	419 985	523 705	631 245
Poistot					
Suunn. muk. poistot	-468 565	-529 377	-443 073	-433 686	-428 557
Satunnaiset tuotot					
TILIKAUDEN TULOS	1 305 848	-215 058	-23 088	90 019	202 688
Tilikauden yli-/alijäämä	1 305 848	-215 058	-23 088	90 019	202 688

RAHOITUSLASKELMA					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
<u>Toiminnan rahavirta</u>	1 776 936	314 319	419 985	523 705	631 245
Vuosikate	1 774 413	314 319	419 985	523 705	631 245
Tulorah. korjauserät	2 523				
<u>Investointien rahavirta</u>	-830 658	-1 185 000	-630 000	-540 000	-460 000
Investointimenot	-871 835	-1 205 000	-740 000	-540 000	-460 000
Rahoitusosuudet	22 000		50 000		
Pys.vast. luovutustulot	19 177	20 000	60 000		
Toiminnan ja investointien rahavirta	946 278	-870 681	-210 015	-16 295	171 245
<u>Rahoituksen rahavirta</u>					
Antolain. muutokset					
Antolainojen vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen väh.	-653 420	-635 820	-540 000	-540 000	-540 000
Pitkäaik. lainojen lisäys	550 000	756 800			
Lyhytaik.lainojen muutos					
Muut maksuvalm. muutok.					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6 032				
Vaihto-omais. muutos	3 077				
Saamisten muutos	-489 043				
Korott. velkojen muutos	-65 311				
Rahoituksen rahavirta	-648 665	120 980	-540 000	-540 000	-540 000
Rahavarojen muutos	297 613	-749 701	-750 015	-556 295	-368 755

VEROTULOT						
1000 eur						
	TP13	TP14	TA15	TA16	TS17	TS18
Kunnallisvero	5 856	5 769	5 691	5 700	5 750	5 825
Yhteisövero	1 013	1 145	1 154	1 100	1 100	1 125
Kiinteistövero	1 555	1 695	1 721	1 736	1 747	1 747
Yhteensä	8 424	8 609	8 566	8 536	8 597	8 697

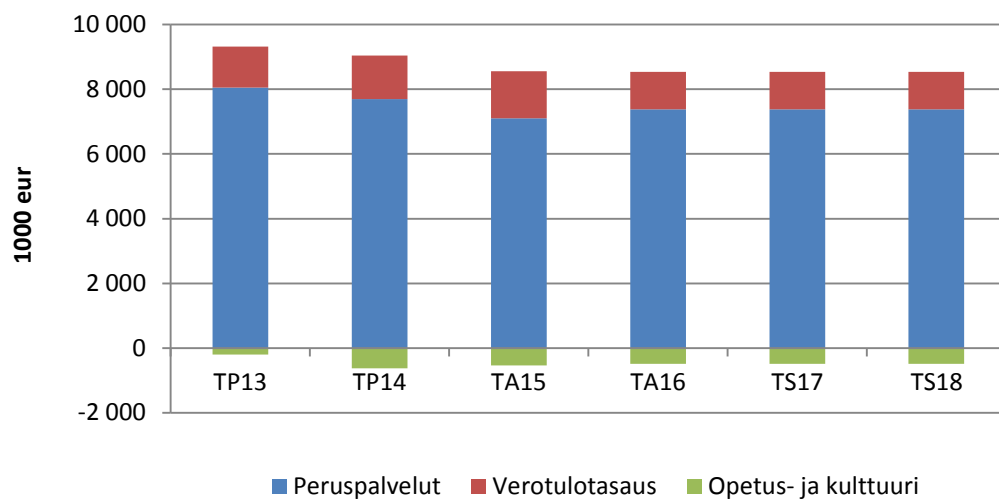

VALTIONOSUUDET

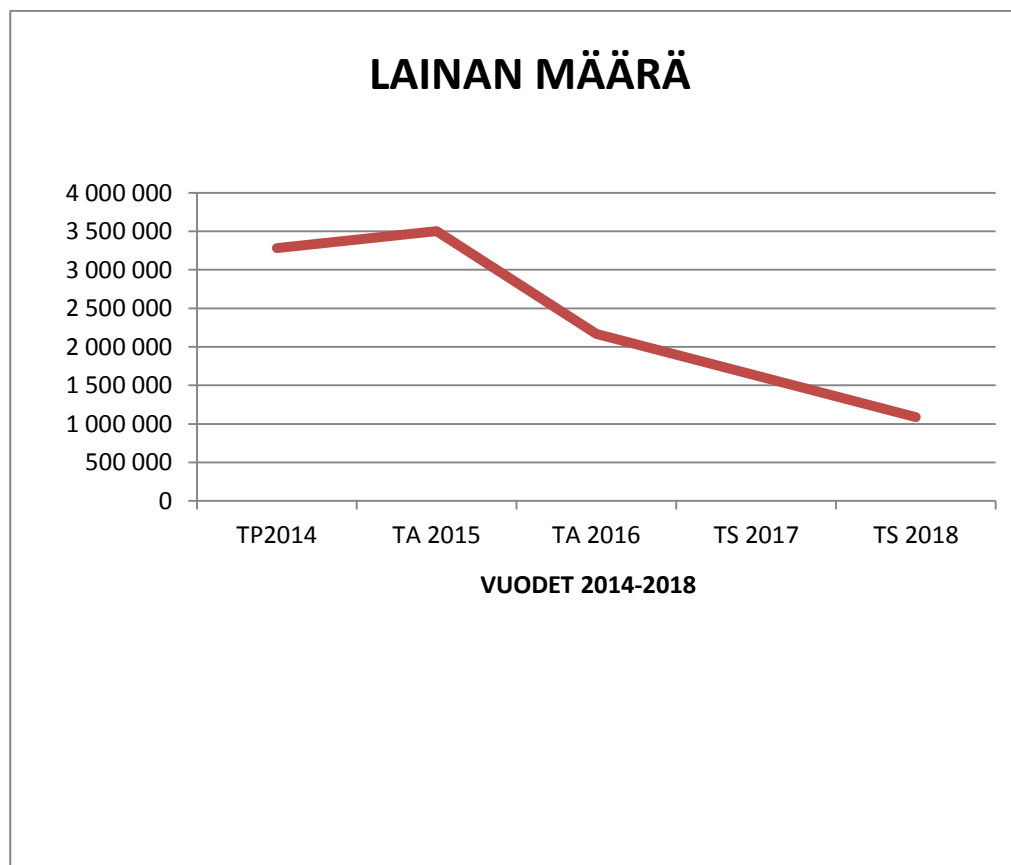
1000 eur

	TP13	TP14	TA15	TA16	TS17	TS18
Peruspalvelut	8 055	7 700	7 100	7 375	7 375	7 375
Verotulotasaus	1 267	1 342	1 460	1 160	1 160	1 160
Opetus- ja kulttuuri	-202	-625	-540	-491	-491	-491
Yhteensä/€	9 120	8 417	8 020	8 044	8 044	8 044

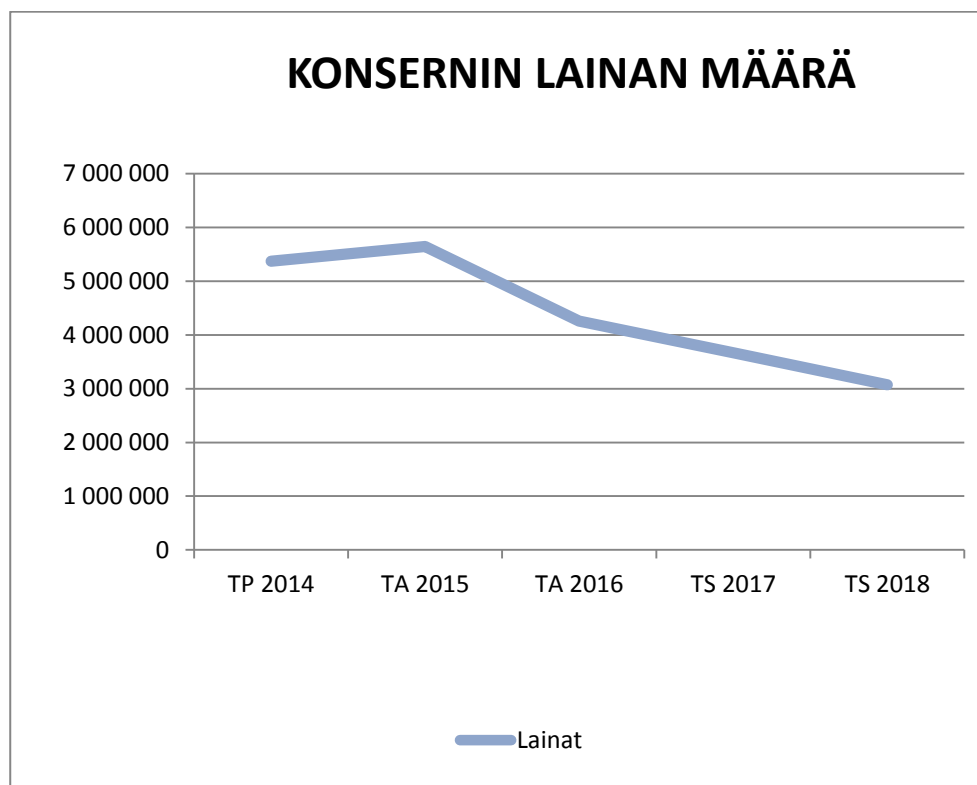
VALTIONOSUUDET

LAINAN MÄÄRÄ					
	TP2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Lainat	3 281 720	3 502 700	2 167 500	1 627 500	1 087 500
Laina/asukas	1 424	1 557	963	733	497
Asukkaita	2 305	2 250	2 250	2 220	2 190

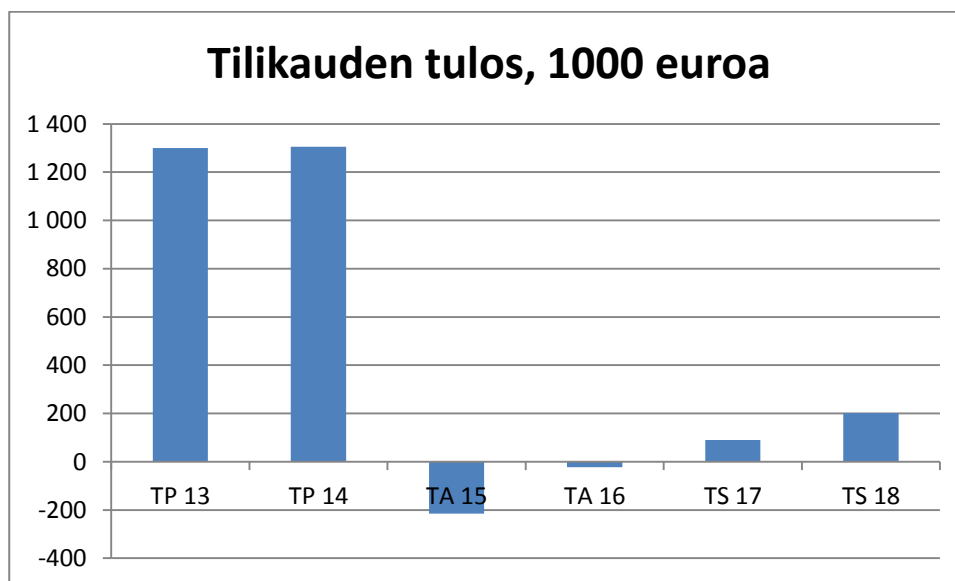

KONSERNIN LAINAN MÄÄRÄ					
Puumalan kunta ja Kiint. Oy Vuokratat, ei kuntayhtymiä					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Lainat	5 372 378	5 645 232	4 258 032	3 666 032	3 074 032
Laina/asukas	2 331	2 402	1 892	1 651	1 404
Asukkaita	2 305	2 250	2 250	2 220	2 190

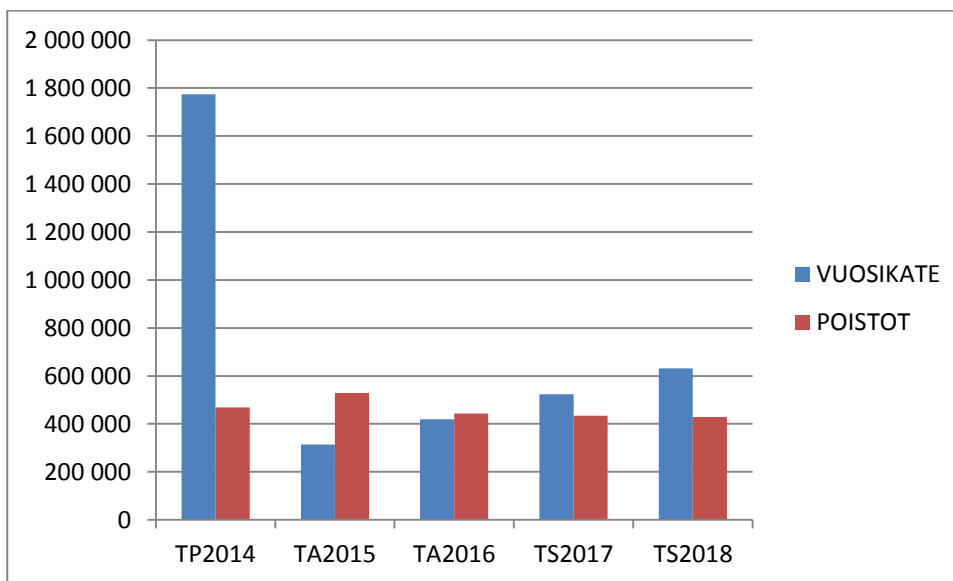

TALOUSSUUNNITELMA 2016-2018

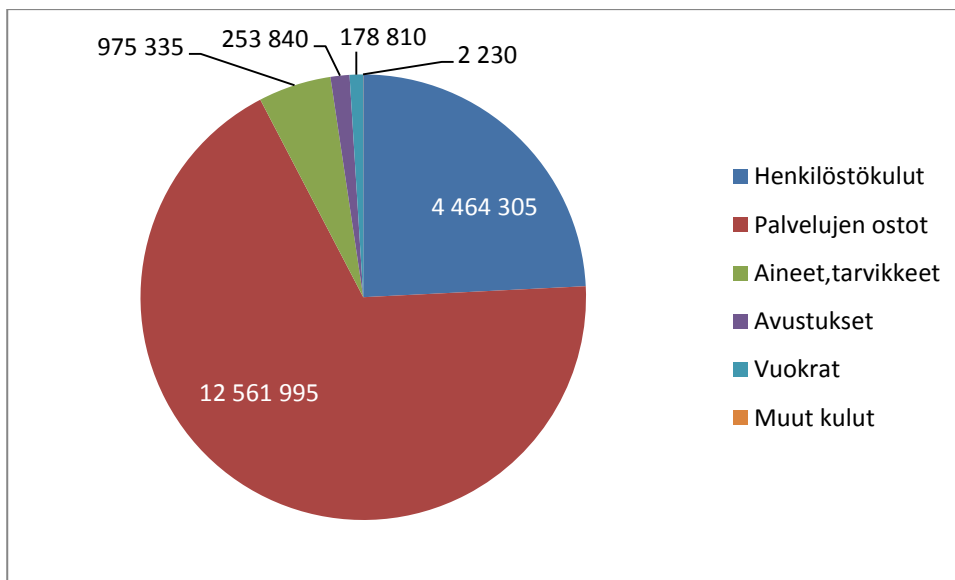
	TP 13 1000 €	TP 14 1000 €	TA 15 1000 €	TA 16 1000 €	TS 17 1000 €	TS 18 1000 €
Toimintakate	-15 655	-15 208	-16 227	-16 127	-16 085	-16 077
Verotulot	8 424	8 609	8 566	8 536	8 597	8 697
Valtionosuudet	9 120	8 417	8 020	8 044	8 044	8 044
Rahoitustuotot/kulut	-41	-44	-45	-33	-33	-33
Vuosikate	1 848	1 774	314	420	523	631
Poistot	-548	-469	-529	-443	-433	-429
Satunnaiset erät						
Tulos	1 300	1 305	-215	-23	90	202
Varaukset						
Ali-/ylijäämä	1 300	1 305	-215	-23	90	202
Kumul. ylijäämä	0	1 306	1 091	1 068	1 158	1 360

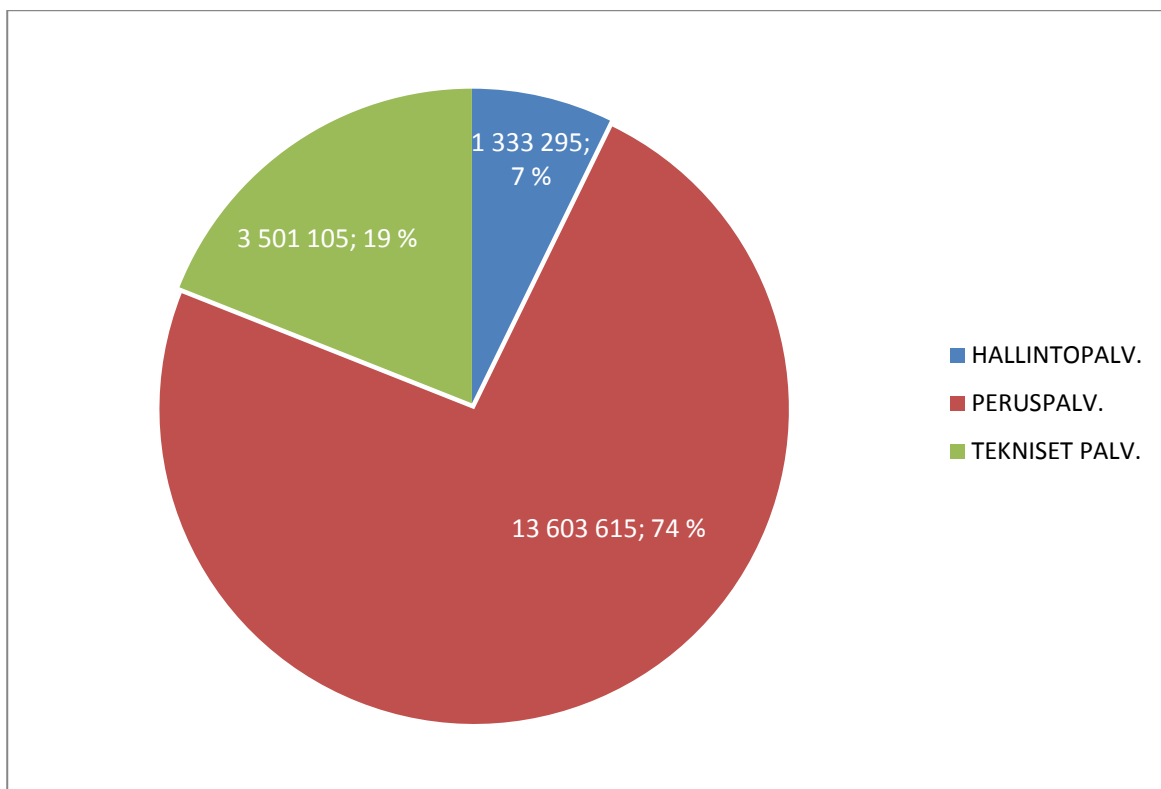
VUOSIKATE/POISTOT					
	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
VUOSIKATE	1 774 413	314 319	419 985	523 705	631 245
POISTOT	468 566	529 377	443 073	433 686	428 557
NETTO	1 305 847	-215 058	-23 088	90 019	202 688

TOIMINTAKULUT (ulkoiset)					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Henkilöstökulut	4 149 060	4 477 197	4 464 305	4 443 230	4 435 455
Palvelujen ostot	11 822 324	12 645 852	12 561 995	12 547 595	12 547 425
Aineet,tarvikkeet	893 937	1 010 100	975 335	969 690	969 595
Avustukset	270 474	258 920	253 840	253 840	253 840
Vuokrat	151 841	164 395	178 810	178 810	178 810
Muut kulut	16 842	1 510	2 230	2 230	2 230
YHTEENSÄ	17 304 478	18 557 974	18 436 515	18 395 395	18 387 355

KÄYTTÖTALouden MENOT JA TULOT TA 2016				
(ulkoiset)				
	HALLINTOPALV.	PERUSPALV.	TEKNISET PALV.	YHTEENSÄ
Menot	1 333 295	13 603 615	3 501 105	18 438 015
Tulot	201 020	423 720	1 684 360	2 309 100
Nettomenot	1 132 275	13 179 895	1 816 745	16 128 915

KÄYTTÖTALOUSOSA

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	4 770 729	3 824 728	4 137 801	4 070 850	4 072 450	4 071 950
Toimintamenot	-20 425 397	-19 032 578	-20 364 182	-20 198 265	-20 157 145	-20 149 105
TOIMINTAKATE	-15 654 668	-15 207 850	-16 226 381	-16 127 145	-16 084 695	-16 077 155
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-6 751	-6 598	-7 212	-7 168	-7 245	-7 341
<i>Toimintakatteen muutos, %</i>		-2,85	6,70	-0,61	-0,26	-0,05
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	2 942 117	2 096 628	2 331 593	2 309 100	2 310 700	2 310 200
Toimintamenot	-18 596 786	-17 304 478	-18 557 974	-18 436 515	-18 395 395	-18 387 355
TOIMINTAKATE	-15 654 668	-15 207 850	-16 226 381	-16 127 415	-16 084 695	-16 077 155

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA

Hallintopalvelujen toimiala yhteensä yhteensä

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	537 378	193 126	171 195	247 020	248 620	248 120
Toimintamenot	-1 205 504	-1 177 519	-1 279 629	-1 404 144	-1 398 324	-1 390 284
TOIMINTAKATE	-668 126	-984 393	-1 108 434	-1 157 124	-1 149 704	-1 142 164
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-288	-427	-493	-514	-518	-522
<i>Toimintakatteen muutos, %</i>		47,34	12,60	4,39	-0,64	-0,66
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	494 268	143 928	121 995	201 020	202 620	202 120
Toimintamenot	-1 152 067	-1 113 734	-1 210 487	-1 333 295	-1 327 475	-1 319 435
TOIMINTAKATE	-657 799	-969 806	-1 088 492	-1 132 275	-1 124 855	-1 117 315

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Vuonna 2016 ei toimiteta säännönmukaisia vaaleja.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot		4 046	4 000		4 000	3 500
Toimintamenot	-104	-4 762	-5 930	-50	-12 915	-4 875
TOIMINTAKATE	-104	-716	-1 930	-50	-8 915	-1 375
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	0	0	-1	0	-4	-1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot		4 046	4 000		4 000	3 500
Toimintamenot	-104	-4 762	-5 930	-50	-12 915	-4 875
TOIMINTAKATE	-104	-716	-1 930	-50	-8 915	-1 375

KUNNANVALTUUSTO

Palvelusuunnitelma: Valtuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Kunnanjohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Valtuuston kokouksia	6	6	6	6	6	6
Käsiteltyjä asioita	52	40	40	40	40	40
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	327	767	400	400	400	400
Toimintamenot	-36 510	-35 031	-43 601	-43 398	-43 398	-43 398
TOIMINTAKATE	-36 183	-34 264	-43 201	-42 998	-42 998	-42 998
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-16	-15	-19	-19	-19	-20
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	327	767	400	400	400	400
Toimintamenot	-17 960	-20 759	-24 000	-23 930	-23 930	-23 930
TOIMINTAKATE	-17 633	-19 992	-23 600	-23 530	-23 530	-23 530

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

TarkLa:n sihteeri	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-13 808	-11 616	-13 473	-12 991	-12 991	-12 991
TOIMINTAKATE	-13 808	-11 616	-13 473	-12 991	-12 991	-12 991
Toimintakate euroa/asukas	-6	-5	-6	-6	-6	-6
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-13378	-11 158	-13 015	-12 560	-12 560	-12 560
TOIMINTAKATE	-13 378	-11 158	-13 015	-12 560	-12 560	-12 560

KUNNANHALLITUS

Palvelusuunnitelma: Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä sisäisestä valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus johtaa myös mm. elinkeinopolitiikkaa, kuntasuunnittelua, maapolitiikkaa ja seutuyhteistyönä, sekä toimii kunnan jäteviranomaisena.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Kunnanjohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kunnanhallituksen kokouksia	11	9	10	10	10	10
Käsiteltyjä asioita	196	142	150	150	150	150
Verotuskustannukset, euroa	59 820 €	58 773 €	55 375 €	54 838 €	54 838 €	54 838 €
Työttömyysaste, keskimäärin (* 30.9. saakka)	10,6	11,6	13,0*	13,5	13,5	13,5
Työmarkkinatuen kuntasuus, euroa	102 687 €	102 350 €	170 000 €	175 000 €	175 000 €	175 000 €
Vierailut kunnan www-sivuilla (1.5.-31.10.)	Ei tilastoitu	74192	81922	86000	90000	94000
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	366 844	34 870	30 500	95 000	95 000	95 000
Toimintamenot	-503 613	-401 891	-465 190	-560 153	-545 153	-545 153
TOIMINTAKATE	-136 769	-367 021	-465 153	-465 153	-450 153	-450 153
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-59</i>	<i>-159</i>	<i>-207</i>	<i>-207</i>	<i>-203</i>	<i>-206</i>
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	366 844	34 870	30 500	95 000	95 000	95 000
Toimintamenot	-500 733	-391 888	-456 217	-550 565	-535 565	-535 565
TOIMINTAKATE	-133 889	-357 018	-425 717	-455 565	-440 565	-440 565

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Tuottaa koko kunnan toiminnassa tarvittavat hallinto-, talous- atk- ja henkilöstöhallinnon palvelut.

Kunnanjohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Lähetetyt myyntilaskut, kpl	4552	4284	6000	6000	6000	6000
... joista E-laskuja, %		25	15	40	45	50
Työterveyshuollon bruttokulut, euroa	22 049 €	23 552 €	25 000 €	30 000 €	30 000 €	30 000 €
Korkokulut, euroa	93 459 €	84 360 €	85 100 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	132 927	115 247	108 595	114 220	114 220	114 220
Toimintamenot	-352 388	-393 642	-406 149	-413 215	-413 215	-413 215
TOIMINTAKATE	-219 461	-278 395	-297 554	-298 995	-298 995	-298 995
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-95	-121	-132	-133	-135	-137
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	89 817	66 049	59 395	68 220	68 220	68 220
Toimintamenot	-331 302	-367 007	-380 204	-388 220	-388 220	-388 220
TOIMINTAKATE	-241 485	-300 958	-320 809	-320 000	-320 000	-320 000

MATKAILU- JA KULTTUURIPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Matkailupalvelun tehtävänä on markkinoida Puumalaa viihtyisänä ja turvallisena asuin-, työ- ja vapaa-ajanviettopaikkakuntana. Kulttuuripalvelujen tehtävänä on edistää ihmisten henkistä hyvinvointia.

Matkailu- ja kulttuurisihteeri	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Matkailuneuvonnan asiakas- käynnit kesä-elokuussa				700	720	740
Markkinointibudjetti				25300	25300	25300
Järjestetyt kulttuuritapahtu- mat				20	20	20
Facebook-tykkäyksien kasvu		114 %	50 %	25 %	10 %	5 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	13 325	14 523	7 500	14 400	12 000	12 000
Toimintamenot	-150 218	-166 448	-159 351	-194 197	-190 512	-190 512
TOIMINTAKATE	-136 893	-151 925	-151 851	-179 797	-178 512	-178 512
Toimintakate euroa/asukas	-59	-66	-67	-79	-78	-78
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	13 325	14 523	7 500	14 400	12 000	12 000
Toimintamenot	-142 278	-156 932	-148 696	-180 620	-176 935	-176 935
TOIMINTAKATE	-128 953	-142 409	-141 196	-166 220	-164 935	-164 935

ELINKEINOPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Elinkeinopalvelujen tehtävänä on palvella Puumalassa sijaitsevia yrityksiä ja yrityksen perustamista suunnittelevia sekä houkutella kuntaan investointeja, yrityksiä sekä matkailijoita.

Kunnanjohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Perustetut yritykset, kpl	6	9	15	10	10	10
Yrityskanta	204	203	207	210	213	216
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot		80				
Toimintamenot	-54 084	-81 155	-76 830	-77 120	-77 120	-77 120
TOIMINTAKATE	-54 084	-81 075	-76 830	-77 120	-77 120	-77 120
Toimintakate euroa/asukas	-23	-35	-34	-34	-35	-35
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-54 084	-54 084	-76 830	-77 120	-77 120	-77 120
TOIMINTAKATE	-54 084	-54 084	-76 830	-77 120	-77 120	-77 120

MAASEUTUPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Maaseututoimen hallinto (Mikkelin seudun maaseutuhallinto) ja maaseudun kehittäminen, joukkoliikenne, maksullisen lomittaja-avun korvaaminen.

Kunnanjohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Asiointiliikenteen matkustajat/reitti	2,99	2,88	3	3,1	3,2	3,3
Tukea hakevat maatilat	105	102	98	98	95	95
Keskimääräinen tilakoko, pellohehtaaria	20,17	20,63	21,25	21,5	22	22
Tuettu maksullisen lomit- tus, päivien lkm	224	269	300	300	300	300
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	23 955	23 593	20 200	23 000	23 000	23 000
Toimintamenot	-94 778	-82 974	-108 385	-103 020	-103 020	-103 020
TOIMINTAKATE	-70 823	-59 381	-88 185	-80 020	-80 020	-80 020
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-31	-26	-39	-36	-36	-37
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	23 955	23 593	20 200	23 000	23 000	23 000
Toimintamenot	-92 228	-80 074	-105 595	-100 230	-100 230	-100 230
TOIMINTAKATE	-68 283	-56 480	-85 395	-77 230	-77 230	-77 230

PERUSPALVELUJEN TOIMIALA

Peruspalvelujen toimiala yhteensä

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	1 331 468	508 224	526 630	437 520	437 520	437 520
Toimintamenot	-15 485 121	-14 147 579	-14 859 908	-14 635 047	-14 599 747	-14 599 747
TOIMINTAKATE	-14 153 653	-13 639 355	-14 333 278	-14 197 527	-14 162 227	-14 162 227
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-6 103	-5 917	-6 370	-6 310	-6 379	-6 467
<i>Toimintakatteen muutos, %</i>		-3,05	7,66	-0,95	1,10	1,37
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	1 177 312	498 073	507 530	423 720	423 720	423 720
Toimintamenot	-14 331 461	-13 142 013	-13 768 852	-13 602 115	-13 566 815	-13 566 815
TOIMINTAKATE	-13 154 149	-12 643 940	-13 261 322	-13 178 395	-13 143 095	-13 143 095

PERUSPALVELULAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Peruspalvelulautakunta hallinnoi päivähoito-, opetus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- ja kirjastopalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta järjestämisvastuu on seudullisella sosiaali- ja terveyslautakunnalla mutta peruspalvelulautakunta vastaa näiden palvelujen rahoituksesta ja seuraa palvelujen järjestämistä ja toimivuutta.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot		0	0	0	0	0
Toimintamenot	-79 845	-142 785	-179 679	-219 641	-219 641	-219 641
TOIMINTAKATE	-79 845	-142 785	-179 679	-219 641	-219 641	-219 641
Toimintakate euroa/asukas	-34	-62	-80	-98	-99	-100
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot		0	0	0	0	0
Toimintamenot	-75635	-132 178	-175 230	-215 270	-215 270	-215 270
TOIMINTAKATE	-75 635	-132 178	-175 230	-215 270	-215 270	-215 270

SOSIAALITYÖ

Palvelusuunnitelma: Seudullinen sosiaali- ja terveystoimi järjestää kuntalaisille yleisen sosiaalityön, lastensuojelun, vammaispalvelun, päihdehuollon, toimeentuloturvan ja lastenvalvojan palveluja sekä kehitysvammaisille erityishuoltolain mukaista asumispalvelua ja työtoimintaa, kuntoutusohjausta, neuvola- ja poliklinikkapalveluja sekä tilapäishoidon ja laitosasumisen.

Seudullinen sosiaali- ja terveystoimi edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia sekä huolehtii siitä, että yhteistoiminta-alueen kuntien väestön käytettävissä on yhdenvertaiset ja laadukkaat, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla järjestetyt palvelut. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ottaen huomioon lähipalvelutarpeet. Kehitysvammaisten asumispalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti asiakkaan omatoimisuutta tukien ja toimintakykyä ylläpitäen. Työ- ja päivätoiminnalla tuetaan yksilöllisesti toimintakyvyn säilymistä sekä oman elämän hallintaa.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimeentulotuki, asiakas- perheet	63	55	60	56	56	56
€/toimeentulotukiasiakas- perhe	3208	3196	3505	3759	3759	3759
Mielenterveystyön avo- hoidon asiakkaat		119	137	137	137	137
€/mielenterveystyön avohoidon asiakas		542	630	607	600	600
Päihdehuollon laitospun- toutuksen hoitopäivät	197	230	100	300	250	200
€/päihdehuollon laitos- kuntoutuksen hoitopäivä	158	131	586	196	200	200
Kodin ulkopuolelle sijo- tettujen hoitopäivät	1097	577	700	730	730	730
€/kodin ulkopuolelle sijo- tettujen hoitopäivä	115	102	142	136	136	136
Vaikeavammaisten asiak- kaiden määrä (ilman pal- veluasumista)	129	129	134	138	138	138
Kehitysvammaisten avo- hoitoasiakkaiden määrä	18	13	28	28	28	28
Vammaisten palveluasun- misen hoitopäivät	5598	5125	5475	7278	7278	7278
€/vammaisten palvelu- asumisen hoitopäivä	280	243	150	98	98	98
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	38 393	34 806	31 770	35 190	35 190	35 190
Toimintamenot	-1 718 542	-1 688 468	-1 907 942	-1 911 000	-1 911 000	-1 911 000
TOIMINTAKATE	-1 680 149	-1 653 662	-1 876 172	-1 875 810	-1 875 810	-1 875 810
Toimintakate eu- roa/asukas	-725	-717	-834	-834	-845	-857
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	38 393	32 756	31 770	35 190	35 190	35 190
Toimintamenot	-1 697 142	-1 665 062	-1 883 342	-1 888 400	-1 888 400	-1 888 400
TOIMINTAKATE	-1 658 749	-1 632 306	-1 851 572	-1 853 210	-1 853 210	-1 853 210

VANHUSTYÖ

Palvelusuunnitelma: Seudullinen sosiaali- ja terveystoimi järjestää palveluja, jotka tukevat ikääntyneiden kuntalaisten kotona selviytymistä ja järjestää kodinomaista asumista.

Kotihoidon toiminnan tarkoituksena on edistää pitkäaikaissairaiden ja ikääntyvien selviytymismahdollisuuksia kotona, vähentää laitoshoidon tarvetta, helpottaa kotiutumista laitoksista ja mahdollistaa pitkä kotihoito.

Lyhytaikaishoitojaksoilla tuetaan kotona asumista tai sinne palaamista. Palveluasunnoissa annetaan palveluja ympärivuorokautista eli tehostettua palveluasumista tai tavallista palveluasumista tarvitseville asukkaille. Tavoitteena on, että asukkaat saavat palveluja oikea-aikaisesti ja oikeissa palveluyksiköissä.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kotihoidon asiakkaiden määrä	208	199	208	204	205	205
€/kotihoidon asiakas	5087	5166	5049	6230	6230	6230
Tehostetun palveluasumisen hoitopäivät	22226	9608	9125	9650	9650	9650
€/tehostetun palveluasumisen hoitopäivä	112	139	145	138	138	138
Tavallisen palveluasumisen hoitopäivät		12027	6935	6935	6935	6935
€/tavallisen palveluasumisen hoitopäivä		96	177	158,3	158,3	158,3
Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoitopäivät	3320	3224	3320	3100	3100	3100
€/akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoitopäivä	168	185	163	171	171	171
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	185 832	187 310	207 010	192 290	192 290	192 290
Toimintamenot	-3 826 532	-3 815 515	-3 942 233	-3 923 200	-3 923 200	-3 923 200
TOIMINTAKATE	-3 640 699	-3 628 205	-3 735 223	-3 730 910	-3 730 910	-3 730 910
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 570	-1 574	-1 660	-1 658	-1 681	-1 704
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	185 832	203 460	207 010	192 290	192 290	192 290
Toimintamenot	-3 588 675	-3 606 635	-3 688 733	-3 708 200	-3 708 200	-3 708 200
TOIMINTAKATE	-3 402 843	-3 403 175	-3 481 723	-3 515 910	-3 515 910	-3 515 910

TERVEYSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Seudullinen sosiaali- ja terveystoimi järjestää kuntalaisille perusterveydenhuollon, Etelä-Savon sairaanhoitopiiri erikoissairaanhoidon ja Itä-Savon sairaanhoitopiiri terveysvalvonnan ja eläinlääkinnän palvelut.

Seudullinen sosiaali- ja terveystoimi edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä huolehtii siitä, että yhteistoiminta-alueen kuntien väestön käytettävissä on yhdenvertaiset, laadukkaat, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla järjestetyt terveyspalvelut. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ottaen huomioon lähipalvelutarpeet.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kuntoutusasiakkaiden määrä		289	510	285	285	285
€/kuntoutusasiakas		293	173	314	314	314
Hammashuollon asiakasmäärä		748	920	752	752	752
€/hammashuollon asiakas		251	219	272	272	272
Vastaanoton asiakasmäärä		1624	1800	1600	1600	1600
€/vastaanoton asiakas		333	334	358	358	358
Terveysneuvonnan asiakasmäärä		419	410	295	290	285
€/terveysneuvonnan asiakas		197	242	339	339	339
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	35 387					
Toimintamenot	-4 547 293	-4 576 546	-4 829 578	-4 757 655	-4 757 655	-4 757 655
TOIMINTAKATE	-4 511 906	-4 576 546	-4 829 578	-4 757 655	-4 757 655	-4 757 655
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 946	-1 985	-2 146	-2 115	-2 143	-2 172
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	35 387					
Toimintamenot	-4 547 293	-4 575 151	-4 829 578	-4 757 655	-4 757 655	-4 757 655
TOIMINTAKATE	-4 511 906	-4 575 151	-4 829 578	-4 757 655	-4 757 655	-4 757 655

OPETUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Opetuspalvelut tarjoavat kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisia päivähoitopalveluja päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Lapselle ja nuorelle turvataan koko varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen ajan sellaiset päivähoito- ja opetusolosuhteet, että nuorella on koulun päätyttyä tiedonhankinnan ja tiedon soveltamisen valmiudet, perustiedot ja -taidot sekä hyvä opiskelumotivaatio.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Oman perusopetuksen toimintakate €/oppilas	14 203	17 341,44	alle 17 300	15900	16200	17000
Esiopetuksen toimintakate, €/oppilas		10 332,81	7843	12000	10000	10000
Päiväkodin toimintakate €/hoitopäivä	71,95	79,51	alle 85	85	85	85
Oppilaat oppivat lukemaan 1. luokalla, % oppilaista	100	100	100	100	100	100
Peruskoulun päättäneet saavat jatko-opintopaikan, % oppilaista	100	100	100	100	100	100
Oppilashuolto uuden lain mukaista		toteutunut	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
Tietotekniikka on ajan- tasainen ja OPS2016:n edellyttämällä tasolla				toteutuu	toteutuu	toteutuu
Vakinainen henkilöstö osal- listuu täydennyskoulutuk- seen, % henkilöstöstä	92	85	90	90	90	90
Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat saavat tarvitse- mansa tasoisen tuen, % oppilaista	100	100	100	100	100	100
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	189 491	161 919	132 480	78 600	78 600	78 600
Toimintamenot	-3 346 872	-3 243 046	-3 188 806	-3 014 241	-2 978 941	-2 978 941
TOIMINTAKATE	-3 157 381	-3 081 127	-3 056 326	-2 935 641	-2 900 341	-2 900 341
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 362	-1 337	-1 358	-1 305	-1 306	-1 324
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	189 491	161 919	132 480	78 600	78 600	78 600
Toimintamenot	-2 788 984	-2 667 888	-2 604 297	-2 441 555	-2 406 255	-2 406 255
TOIMINTAKATE	-2 599 493	-2 505 969	-2 471 817	-2 362 995	-2 327 655	-2 327 655

NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin sekä nuorten omaehtoiseen toimintaan luodaan edellytyksiä nuorisolain edellyttämällä tavalla. Nuorten osallisuus toteutuu mm. nuorisovaltuuston aktiivisen toiminnan kautta.

Puumalalaisia kannustetaan pitämään huolta hyvinvoinnistaan ja nauttimaan vapaa-ajastaan järjestämällä monipuolista terveysliikuntaa eri ikäryhmille yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja muiden toimijoiden kanssa. Laadukkaat liikuntapaikat ovat kaikkien käytössä.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Nuorisovaltuuston kokoukset/kokoontumiset	8	7	7	7	7	7
Nuorten ja päättäjien yhteiset tilaisuudet	1	0	1	1	1	1
Nuorisotalon avoimien ovien toiminta , tuntia	186	330	250	250	250	250
Lasten ja nuorten kerhotoimintaa (yhteishanke), kerhoja	14	12,5	14	14	14	14
Senioriliikunta, ryhmiä/tunteja	1/40	1/38	1/37	1/37	1/37	1/37
Kehitysvammaisten liikunta, ryhmiä/tunteja	2/54	2/64	2/40	2/40	2/40	2/40
Työikäisten liikunta, ryhmiä/tunteja	2/50	2/50	2/50	2/50	2/50	2/50
Kuntosalin kävijämäärä, käyntikertoja				1000	1000	1000
Urheiluhallin käyttäjämaksujen osuus käyttömenoisista		53	53	53	53	53
Lisäresurssien saaminen hanketoiminnan kautta, hankkeita	3	1	2	2	2	2
Lasten ja nuorten moniammatillisen työryhmän kokoontumiskerrat			4	5	5	5
Toimintatulot	95 678	73 055	108 200	85 730	85 730	85 730
Toimintamenot	-321 373	-287 562	-393 142	-378 907	-378 907	-378 907
TOIMINTAKATE	-225 695	-214 506	-284 942	-293 177	-293 177	-293 177
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-97	-93	-127	-130	-132	-134
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	75 523	48 804	89 100	71 930	71 930	71 930
Toimintamenot	-146 612	-122 788	-199 064	-194 365	-194 365	-194 365
TOIMINTAKATE	-71 089	-73 984	-109 964	-122 435	-122 435	-122 435

AIKUISKOULUTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Puumalan kansalaisopisto järjestää puumalalaisille vapaan sivistystyön tarjoamaa koulutusta. Opisto tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä, opiskelu viedään lähelle ihmistä. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen ja kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto huolehtii myös haja-asutusalueiden ihmisten opiskelumahdollisuuksien turvaamisesta. Opisto tarjoaa mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta ja toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Opiston rehtori	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Opiskelijoiden lukumäärä	8111	1816	1816	1825	1825	1825
Opetustuntien lukumäärä	16195	3274	3345	3345	3345	3345
Toimintakate €/opetustunti	44,2	62,59	67	67	67	67
Toimintakate €/opiskelija	88,26	112,84	124,92	117,22	120	120
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	785 917	50 354	46 390	44 800	44 800	44 800
Toimintamenot	-1 501 777	-255 280	-273 240	-287 398	-287 398	-287 398
TOIMINTAKATE	-715 860	-204 926	-226 850	-242 598	-242 598	-242 598
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-309	-89	-101	-108	-109	-111
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	651 916	50 354	46 390	44 800	44 800	44 800
Toimintamenot	-1 349 826	-239 389	-248 850	-259 215	-259 215	-259 215
TOIMINTAKATE	-697 910	-189 035	-202 460	-214 415	-214 415	-214 415

KIRJASTOPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastolaitos edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä.

Palvelujohtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Aukiolotuntien määrä		1494	1450	1500	1500	1500
Lainojen määrä	20333	19042	20015	20100	20200	20200
Toimintakate €/laina	6,99	7,23	7,22	6,79	6,9	6,9
Asiakaskäyntien määrä	11917	11454	11500	11600	11700	11700
Toimintakate €/asiakaskäynti	11,93	12,01	12,57	11,77	11,97	11,97
Kirjahankintojen määrä/1000 asukasta (OKM:n vähimmäistavoite: 350)		390	390	390	390	390
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	771	780	780	910	910	910
Toimintamenot	-142 887	-138 377	-142 288	-143 005	-143 005	-143 005
TOIMINTAKATE	-142 116	-137 598	-144 508	-142 095	-142 095	-142 095
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-61	-60	-64	-63	-64	-65
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	771	780	780	910	910	910
Toimintamenot	-137 954	-132 922	-139 758	-137 455	-137 455	-137 455
TOIMINTAKATE	-136 823	-132 142	-138 978	-136 545	-136 545	-136 545

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA

Tekninen toimiala yhteensä

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	2 901 883	3 123 376	3 439 976	3 386 310	3 386 310	3 386 310
Toimintamenot	-3 734 772	-3 707 479	-4 224 645	-4 159 074	-4 159 074	-4 159 074
TOIMINTAKATE	-832 889	-584 103	-784 669	-772 764	-772 764	-772 764
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-359	-253	-349	-343	-348	-353
<i>Toimintakatteen muutos, %</i>		-29,87	34,34	-1,52	0,00	0,00
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	1 270 536	1 454 625	1 702 068	1 684 360	1 684 360	1 684 360
Toimintamenot	-3 112 952	-3 048 729	-3 578 635	-3 501 105	-3 501 105	-3 501 105
TOIMINTAKATE	-1 842 416	-1 594 103	-1 876 567	-1 816 745	-1 816 745	-1 816 745

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Kunnossapidon ja rakentamisen hallintotehtävät. Palvelutarjonnan pitäminen vähintään nykytasolla ja asiakaspalvelun kannalta tarkoituksenmukaiset toimitilat.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	15 171	16 361	10 450	10 000	10 000	10 000
Toimintamenot	-141 889	-142 890	-139 128	-136 088	-136 088	-136 088
TOIMINTAKATE	-126 718	-126 529	-128 678	-126 088	-126 088	-126 088
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-55	-55	-57	-56	-57	-58
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	15 171	16 360	10 450	10 000	10 000	10 000
Toimintamenot	-127 999	-127 448	-124 206	-121 270	-121 270	-121 270
TOIMINTAKATE	-112 828	-111 088	-113 856	-111 270	-111 270	-111 270

YHDYSKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Luoda tarkoitukseen sopivat ja viihtyisät liikenne-, asuin- ym. alueet päämäärätietoisesti suunnitellen ja toimien. Palvelutason pitäminen hoito- ja kunnossapitotöissä vähintään nykytasolla.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Valituksia katujen talvikunnossapidosta	ei valituksia	5	alle 10	alle 10	alle 10	alle 10
Valituksia katujen kesäkunnossapidosta	alle 10	7	alle 10	alle 10	alle 10	alle 10
Katujen kunnossapitohinta / km	4 582,17 €	4 002 €	4 550 €	4 550 €	4 550 €	4 550 €
Avustettavia yksityisteitä	290 km 218 - 269	289,5 km 218 - 269	290 km 220 - 270	290 km 230 - 280	290 km 230 - 280	290 km 230 - 280
Avustus / km	€/km	€/km	€/km	€/km	€/km	€/km
Vierasvene- ja kotivenepaikat	kotivenep. kaikille	kotivenep. kaikille	kotivenep. kaikille	kotivenep. kaikille	kotivenep. kaikille	kotivenep. kaikille
Venepaikkatulot / laituripaikka	229,86 €	266 €	270 €	280 €	280 €	290 €
Retkisatamaverkosto	kunnostus-tarve	maastotyöt tehty	korjaust. valmistelu	korjaukset tehty	kunnossapito	kunnossapito
Liikuntapaikkojen kunnon seuranta	viikott. seuranta	viikott. seuranta	viikott. seuranta	lähiliikunta-paikka	kunnost. /seuranta	viikott. seuranta
Jätehuollon menot	23 771 €	26 251 €	255 175 €	196 840 €	197 000 €	197 000 €
Jätehuollon tulot	17 974 €	16 500 €	233 000 €	222 500 €	225 000 €	225 000 €
Jättemaksumuistutuksista tehdyt päätökset/kpl	9	14	6	15	15	15
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	204 375	174 724	423 330	400 530	400 530	400 530
Toimintamenot	-595 840	-609 160	-884 768	-835 115	-835 115	-835 115
TOIMINTAKATE	-391 465	-434 436	-461 438	-434 585	-434 585	-434 585
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-169	-188	-205	-193	-196	-198
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	117 965	113 168	333 400	322 500	322 500	322 500
Toimintamenot	-522 065	-529 508	-805 528	-750 495	-750 495	-750 495
TOIMINTAKATE	-404 100	-416 339	-472 128	-427 995	-427 995	-427 995

PELASTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Pelastustoimen palveluja tuottaa Mikkelin kaupungin ylläpitämä Etelä-Savon pelastuslaitos, joka huolehtii 14 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastustoimen perustehtävänä on onnettomuusriskien hallinta pitäen sisällään onnettomuuksien todennäköisyyden vähentämisen sekä tapahtuneiden onnettomuuksien rajoittamiseen liittyvät tehtävät.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	19 697	52 535	45 000	45 500	45 500	45 500
Toimintamenot	-229 706	-231 589	-264 087	-254 460	-254 460	-254 460
TOIMINTAKATE	-210 009	-179 054	-219 087	-208 960	-208 960	-208 960
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-91	-78	-97	-93	-94	-95
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	19697	52 535	45 000	45 500	45 500	45 500
Toimintamenot	-228585	-230 434	-262 937	-253 260	-253 260	-253 260
TOIMINTAKATE	-208 888	-177 900	-217 937	-207 760	-207 760	-207 760

KIINTEISTÖPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Ylläpitää yritystoiminnan (matkailu, teollisuus, liiketoiminta) käytössä olevia rakennuksia sekä kunnan omassa käytössä olevia rakennuksia ja tiloja (esim. kunnantalo, koulut, palveluasunnot). Ylläpitää ja vuokrata kiinteistöjä käypään vuokra-arvoon ja myydä aktiivisesti sekä vuokrattavina olevia rakennuksia ja tiloja että omassa käytössä tarpeettomaksi tulevia rakennuksia.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kiinteistöjen toimintahäiriöihin reagoiminen	Käyty sam.päivänä	Käyty sam.päivänä	Käyty sam.päivänä	Käyty sam.päivänä	Käyty sam.päivänä	Käyty sam.päivänä
Kiint. Energiatoh. ja suunn. ylläpito/energiatodistukset	Laadittu yhtenäiskoululle ja Sini-selle koululle	Laaditaan kaikille yli 1000 k-m2:n kiinteistöille	Ei laadittu	Ei laadittu	Laaditaan osalle	Laaditaan kaikille
Menot / m2/ kk	4,20 €	4,14 €	4,16 €	4,18 €	4,18 €	4,18 €
Tulot / m2/ kk	4,38 €	4,39 €	4,35 €	4,40 €	4,40 €	4,40 €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	1 700 855	1 717 204	1 724 700	1 672 060	1 672 060	1 672 060
Toimintamenot	-1 643 258	-1 616 491	-1 651 132	-1 645 823	-1 645 823	-1 645 823
TOIMINTAKATE	57 957	100 713	73 568	26 237	26 237	26 237
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	25	44	33	12	12	12
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	372 043	356 458	323 950	333 500	333 500	333 500
Toimintamenot	-1 179 929	-1 130 702	-1 164 696	-1 167 490	-1 167 490	-1 167 490
TOIMINTAKATE	-807 866	-774 244	-840 746	-833 990	-833 990	-833 990

YMPÄRISTÖVALVONTA

Palvelusuunnitelma: Kunnassa tapahtuvan rakentamisen valvonta ja ohjaus sekä ympäristöasiat. Rakennusvalvontamaksuilla katetaan aiheutuvista menoista n. 80 %. Rakennusvalvonnassa on rakennustarkastajan lisäksi maanmittausteknikon työpanoksesta 20 % sekä ympäristösihteerin työpanoksesta 20 % lähinnä rakennusten paikan ja korkeusaseman merkintätehtävissä.

Rakennustarkastaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Rakennus- ja toimenpide- luvat/kpl	269	276	290	290	300	300
Käsittelyaika	alle 1 kk	alle 1 kk	alle 1 kk	alle 1 kk	alle 1 kk	alle 1 kk
Menot/lupa	569 €	542,71 €	500 e	500 €	500 €	500 €
Tulot/lupa	345 €	345,17 €	400 €	400 €	400 €	400 €
Poikkeamisluvat Ely:n myöntämät	3	1	3			
Poikkeamisluvat kunnan myöntämät	3	8	11	10	7	7
Ympäristöluvat	1	0	0	1	1	1
Maa-ainesluvat	7	4	1	2	3	3
Käsittelyaika maa-aines- ja ymp.luvat	alle 3 kk	alle 3 kk	alle 3 kk	alle 3 kk	alle 3 kk	alle 3 kk
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	100 140	106 243	116 200	85 250	85 250	85 250
Toimintamenot	-182 308	-176 412	-192 995	-188 960	-188 960	-188 960
TOIMINTAKATE	-82 168	-70 169	-76 795	-103 710	-103 710	-103 710
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-35	-30	-34	-46	-47	-47
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	100 140	106 243	116 200	85 250	85 250	85 250
Toimintamenot	-167 498	-159 192	-176 345	-172 440	-172 440	-172 440
TOIMINTAKATE	-67 358	-52 949	-60 145	-87 190	-87 190	-87 190

KAAVOITUS

Palvelusuunnitelma: Kaavoituksen päämääränä on viihtyisä ympäristö kestävän kehityksen periaatteet huomioivalla maankäytön suunnittelulla. Kaavoitukseen sisältyy mittaukset. Pistohiekan alueen yleis- ja asemakaavoitus. Kirkonkylän-Kuoreksenniemen osayleiskaavan valmistuminen. Rantaosayleiskaavojen tarkistaminen.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Rantayleiskaavojen päivitt. kust. maanomistajilta	0	0	0	25 000 €	3 000 €	3 000 €
Kaavoituksen konsulttipalveluostot	18 239 €	31 519 €	38 000 €	38 000 €	30 000 €	30 000 €
Lietvesi-Suur-Saimaan osayl.kaavan päivitys	ehdotus	hyväksytty	valituspros. kesken	lainvoimainen kaava		
Haapaselän osayl.kaavan päivitys	päivitys	päivitys	luonnos valmisteilla	ehdotus hyväksytty	lainvoimainen	
Puumalan Itäosien osayleiskaavan päivitys		päivitys	luonnos valmisteilla	luonnos nähtäville	ehdotus hyväksytty	lainvoimainen
Pistohiekan asemakaava	valmistelu	valmistelu	luonnos nähtävillä	ehdotus hyväksytty	lainvoimainen	
Taajamayleiskaava	valmistelu	luonnos	ehdotus nähtävillä	ehdotus hyväksytty	lainvoimainen	
Taajama-asemakaavamuutokset/osittaisia	valmistelu	luonnos nähtävillä	ehdotus nähtävillä	ehdotus hyväksytty	lainvoimainen	
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot			25 000	25 500	25 500	25 500
Toimintamenot	-75 902	-74 624	-87 450	-86 258	-86 258	-86 258
TOIMINTAKATE	-75 902	-74 624	-62 450	-60 758	-60 758	-60 758
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-33	-32	-28	-27	-27	-28
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot			25 000	25 500	25 500	25 500
Toimintamenot	-73 772	-72 059	-84 955	-83 815	-83 815	-83 815
TOIMINTAKATE	-73 772	-72 059	-59 955	-58 315	-58 315	-58 315

MAA- JA METSÄTILAT

Palvelusuunnitelma: Kunnan maa- ja metsätilojen ylläpito. Vuonna 2006 valmistuneen metsätalous-suunnitelman toteuttaminen.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Hoitokulut / ha (metsä- lousmaata 818 ha)	19,75 €	13,14 €	26,26 €	24,00 €	24,00 €	24,00 €
Tuotto / ha	53,75 €	127,84 €	64,31 €	92,00 €	92,00 €	92,00 €
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	50 150	124 042	60 000	70 000	70 000	70 000
Toimintamenot	-24 426	-19 783	-27 975	-28 000	-28 000	-28 000
TOIMINTAKATE	24 725	104 259	32 025	42 000	42 000	42 000
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	11	45	14	19	19	19
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	50 150	124 042	60 000	70 000	70 000	70 000
Toimintamenot	-25 026	-19 379	-27 575	-27 600	-27 600	-27 600
TOIMINTAKATE	25 124	104 662	32 425	42 400	42 400	42 400

ASUMISPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Turvataan Puumalaan muuttaville ja puumalalaisille vuokra-asunnon tarvitsijoille hyvä asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Kunnan vuokra-asuntokantaa uudistetaan siten, että myydään vuokralaisilta vapautuvat osakehuoneistot tai asuinkiinteistöt ja vastaavasti ostetaan uusia osakehuoneistoja.

Tekninen johtaja	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Asuntojen käyttöaste	90 %	80 %	95 %	93 %	93 %	93 %
Asukaskysely	8,5	ei laadittu	ei laadittu	laaditaan		
Riittävä määrä vuok- ra-asuntoja	ei asunnot- tomia	ei asunnot- tomia	ei asunnot- tomia	ei asunnot- tomia	ei asunnot- tomia	ei asunnot- tomia
Vuokratulot kattavat asuntojen hoitome- not	negatiivinen	negatiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	115 077	102 018	286 120	341 360	341 360	341 360
Toimintamenot	-125 079	-139 483	-229 184	-248 263	-248 263	-248 263
TOIMINTAKATE	-10 002	-37 465	56 936	93 097	93 097	93 097
<i>Toimintakate eu- roa/asukas</i>	-4	-16	25	41	42	43
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	104 277	102 018	286 120	328 360	328 360	328 360
Toimintamenot	-101 679	-113 541	-213 549	-212 350	-212 350	-212 350
TOIMINTAKATE	2 598	-11 523	72 571	116 010	116 010	116 010

RUOKAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Ruokapalvelut tuottaa eri ikäisille, ruokapalveluja tarvitseville kuntalaisille joustavasti, taloudellisesti ja hygieenisesti laadukkaita ruokapalveluja ”vauvasta-vaariin” periaatteella. Lisäksi asiakkaiden tarvitsemat erikoisruokavaliot toteutetaan terveydenhoitajan tai lääkärintodistuksen perusteella. Ateriapalvelussa myös yksilölliset erikoistoiveet huomioidaan.

Ruokapalvelupäällikkö	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset				Vähintään yhtä hyvät vuonna 2012		
Suoritteen à hinnan seuraaminen				alle 5,10 €	alle 5,10 €	alle 5,10 €
Ateriapalveluasiakkaille lämmin lounasateria myös viikonloppuisin		toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	696 417	830 250	749 176	736 110	736 110	736 110
Toimintamenot	-715 363	-697 047	-747 926	-736 107	-736 107	-736 107
TOIMINTAKATE	-18 947	133 203	1 250	3	3	3
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-8	58	1	0	0	0
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	491 092	583 801	501 948	463 750	463 750	463 750
Toimintamenot	-686 399	-666 465	-718 844	-712 385	-712 385	-712 385
TOIMINTAKATE	-195 307	-82 663	-216 896	-248 635	-248 635	-248 635

INVESTOINTIOSA

Investoinnit yhteensä

9	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	43 700	20 000	110 000	0	0
Toimintamenot	-871 836	-1 205 000	-740 000	-540 000	-460 000
<i>Toimintakate</i>	-828 135	-1 185 000	-630 000	-540 000	-460 000

Kunnanhallitus yhteensä

950	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	43 700	20 000	60 000	0	0
Toimintamenot	-558 018	-660 000	-220 000	-160 000	-140 000
<i>Toimintakate</i>	-514 318	-640 000	-160 000	-160 000	-140 000

Yritystilojen saneeraus ja rakentaminen

9528	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-17 633	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
<i>Toimintakate</i>	-17 633	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000

2016: Varaus mahdollisiin muutostöihin

2017-2018: Varaus mahdollisiin muutostöihin

Laajakaistahanke

9544	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot					
Toimintamenot		-55 000	-20 000	-20 000	-20 000
<i>Toimintakate</i>	0	-55 000	-20 000	-20 000	-20 000

2016: Laajakaistayhteyksien kehittäminen

2017-2018: Laajakaistayhteyksien kehittäminen

Maa-alueiden osto/myynti

9555	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	6 100	20 000			
Toimintamenot	-400 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
<i>Toimintakate</i>	-393 900	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000

2016: Varaus maanhankintaan

2017-2018: Varaus maanhankintaan

Rak.kiint. Osto/myynti

9556	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot			60 000		
Toimintamenot		-470 000			
<i>Toimintakate</i>	0	-470 000	60 000	0	0

2016: Päiväkodin myynti

Arvopaperit/osakkeet

9566	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	15 600				
Toimintamenot	-114 750		-65 000	0	0
<i>Toimintakate</i>	-99 150	0	-65 000	0	0

2016: Etelä-Savon sote-kuntayhtymän peruspääoma

Wennon kunnostus

9572	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	22 000				0
Toimintamenot	-25 635		-15 000	-20 000	
<i>Toimintakate</i>	-3 635	0	-15 000	-20 000	0

2016: Wennon lattian kunnostaminen

2017: Pelastuslauttojen hankinta

Aineettomat oikeudet

9700	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot					0
Toimintamenot		-15 000			
<i>Toimintakate</i>	0	-15 000	0	0	0

Teknisten palvelujen toimiala

Teknisten palvelujen toimiala yhteensä

980	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0		50 000	0	0
Toimintamenot	-313 818	-545 000	-520 000	-380 000	-320 000
<i>Toimintakate</i>	-313 818	-545 000	-470 000	-380 000	-320 000

Jätehuolto

9810	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot					0
Toimintamenot		-65 000	-20 000	-10 000	-100 000
<i>Toimintakate</i>		-65 000	-20 000	-10 000	-100 000

2016: Jäteastioiden lisähankinta
 2017-2018: Jäteaseman suunnittelu (2017) ja toteutus

Seniorikodit

9820	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot					0
Toimintamenot		-30 000	-50 000	-50 000	
<i>Toimintakate</i>		-30 000	-50 000	-50 000	0

2016: Peruskorjauksia
 2017: Peruskorjauksia

Paloasema

9821	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot			0	0	0
Toimintamenot	-12 885				
<i>Toimintakate</i>	-12 885	0	0	0	0

Päiväkoti

9822	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0		0
Toimintamenot	-9 653				0
<i>Toimintakate</i>	-9 653	0	0	0	0

Palvelukeskus

9823	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot			-45 000	0	0
<i>Toimintakate</i>	0	0	-45 000	0	0

2016: Poukaman parvekelasitus ja puluverkotus
Koivuranta/Rantakoti sisäpiharatkai-
sut

Peippola

9825	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot			-20 000		0
<i>Toimintakate</i>	0	0	-20 000		0

2016: Saunaremontti

Sininen koulu

9826	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot		-140 000	-20 000		0
<i>Toimintakate</i>	0	-140 000	-20 000		0

2016: Ulkovarasto ja pihaleikkivälineet

Puumalan koulu

9827	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot		0	0	0	0
Toimintamenot	-23 743	-30 000	-40 000	0	0
<i>Toimintakate</i>	-23 743	-30 000	-40 000	0	0

2016: Sisäänkäyntikatos. -portaikko ja parvekkeen lasitus

Urheiluhalli

9829	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot		0	0	0	0
Toimintamenot	-23 442	-15 000		0	0
<i>Toimintakate</i>	-23 442	-15 000		0	0

Kadut, kirkonkylä

9831	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-161 917	-140 000	-90 000	-250 000	-100 000
<i>Toimintakate</i>	-161 917	-140 000	-90 000	-250 000	-100 000

2016: Oikotien alku, muut peruskorjaus, Asfaltoinnit: Airotie, Kappalaisenkuja, Kalliomäentie, Ruoritie

2017: Keskustien perusparannus

2018: Varaus parannustöihin

Kadut, Kotiniemi

9832	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot		0	0	0	0
Toimintamenot	-39 901			-50 000	-100 000
<i>Toimintakate</i>	-39 901	0	0	-50 000	-100 000

2017-2018: Kotiniemen teiden peruskorjauksia ja asfaltointeja

Teiden rakentaminen

9833	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot		0	0	0	0
Toimintamenot		-20 000	-40 000	0	0
<i>Toimintakate</i>	0	-20 000	-40 000	0	0

2016: Metsäautotie Itravuori

Yleiset alueet

9834	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot		-20 000	-30 000	-20 000	-20 000
<i>Toimintakate</i>	0	-20 000	-30 000	-20 000	-20 000

2016: Kevyen liikenteen ratkaisu Kenttätie/Mäkitie, uusi paikoitusalue

2017-2018: Varaus muutostöihin

Liehtala

9835	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot		-25 000			
<i>Toimintakate</i>	0	-25 000	0	0	0

Kk satama-alue

9836	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-42 277	-20 000	-50 000		
<i>Toimintakate</i>	-42 277	-20 000	-50 000	0	0

2016: Satamatoiminnan kehittäminen

Lähiliikuntapaikat

9837	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	50 000	0	0
Toimintamenot			-100 000		
<i>Toimintakate</i>	0	0	-50 000	0	0

Kiinteistöhuolto/Traktori

9841	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot		-40 000			
<i>Toimintakate</i>	0	-40 000	0	0	0

Rakennusvalvonta/sähköinen rakennuslupa

9842	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot			-15 000		
<i>Toimintakate</i>	0	0	-15 000	0	0

POISTOSUUNNITELMA

Ryhmän nimi	Poistomenetelmä	Poistoperuste v/%
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Asuntotontti	Ei tehdä poistoja	0
Liike- ja teollisuustontit	Ei tehdä poistoja	0
Ulkoilu- ja puistoalueet	Ei tehdä poistoja	0
Metsät	Ei tehdä poistoja	0
Maa-alueet	Ei tehdä poistoja	0
Vesialueet	Ei tehdä poistoja	0
Rakennukset		
Puiset asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiviset asuinrakennukset	Tasapoisto	40 vuotta
Rivitalot	Tasapoisto	40 vuotta
Talous- ja ulkorakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta
Liikerakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Museorakennukset	Ei tehdä poistoja	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut ja puistot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Tiet	Tasapoisto	40 vuotta
Torit	Tasapoisto	40 vuotta

Satamat, laiturit ja uimalat, sillat	Tasapoisto	10-30 vuotta
Satama	Tasapoisto	30 vuotta
Silta	Tasapoisto	40 vuotta
Uimala	Tasapoisto	20 vuotta
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15-30 vuotta
Puhelinverkko ja keskukset	Tasapoisto	15 vuotta
Sähköjohdot ja kiinteät sähkölaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Viemäriverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Yleiset alueet, Sadevesiviemärointi	Tasapoisto	20 vuotta

Koneet ja kalustot

Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	15 vuotta
Rautaiset alukset ja veneet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Puiset alukset, muut uivat työkoneet	Tasapoisto	10 vuotta
Erikoisajoneuvot	Tasapoisto	15 vuotta
Paketti- ja kuorma-autot	Tasapoisto	10 vuotta
Muut ajoneuvot	Tasapoisto	10 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	Tasapoisto	5-8 vuotta
Atk-laitteet	Jäännösarvopoisto	30 %
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-15 vuotta
Muut konttorilaitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muu irtain omaisuus	Tasapoisto	15 vuotta